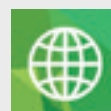

Posebno poročilo

**Podpora Energetskega
sklada AKP-EU
za obnovljive vire
energije v vzhodni Afriki**

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-naslov: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

Tiskana izdaja:	ISBN 978-92-872-3034-8	ISSN 1831-094X	doi:10.2865/624267	QJ-AB-15-014-SL-C
PDF	ISBN 978-92-872-3068-3	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/521846	QJ-AB-15-014-SL-N
EPUB	ISBN 978-92-872-3087-4	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/845678	QJ-AB-15-014-SL-E

© Evropska unija, 2015
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za uporabo ali reprodukcijo fotografije 1 je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorskih pravic.

Printed in Luxembourg

Posebno poročilo

**Podpora Energetskega
sklada AKP-EU
za obnovljive vire
energije v vzhodni Afriki**

(v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) PDEU)

V posebnih poročilih Evropskega računskega sodišča so predstavljeni rezultati njegovih revizij smotrnosti poslovanja in skladnosti za posamezna proračunska področja ali teme upravljanja. Sodišče te revizijske naloge izbere in zasnuje tako, da imajo kar največji učinek, in pri tem upošteva tveganja za smotrnost ali skladnost, višino ustreznih prihodkov ali porabe, prihodnji razvoj ter politični in javni interes.

To revizijo smotrnosti poslovanja je opravil revizijski senat III, ki ga vodi član Evropskega računskega sodišča Karel Pinxten in ki je specializiran za porabo na področju zunanjih ukrepov. Revizijo je vodil član Evropskega računskega sodišča Klaus-Heiner Lehne, pri njej pa so sodelovali vodja njegovega kabineta Michael Weiss, vodja enote Gérald Locatelli, vodja ekipe Thierry Cozier, glavni revizorji Ruurd De Jong, Myriam Cazzaniga in Joao Nuno Coelho dos Santos ter višji revizor Jean-Louis De Neve.

Odstavek

Glosar in kratice

I – VII **Povzetek**

1 – 9 **Uvod**

1 – 2 **Dostop do energetske storitve je ključen za napredek pri doseganju razvojnih ciljev**

3 – 9 **Energetski sklad AKP-EU je bil ustanovljen za hitro izvajanje na terenu**

10 – 11 **Obseg revizije in revizijski pristop**

12 – 40 **Opažanja**

12 – 19 **Komisija je dobro prednostno razvrščala podporo Energetskega sklada, vendar je imela četrtna preučeni projektov resne slabosti v zasnovi**

13 – 14 Izbirni postopek je privedel do podpore projektom, ki so v skladu s prednostnimi nalogami Energetskega sklada

15 – 19 Četrtna preučeni projektov je bila financirana, čeprav so bile pri procesu ocenjevanja ugotovljene pomembne slabosti v zasnovi

20 – 31 **Komisija ni ustrezno spremljala vseh projektov**

21 – 25 Kakovost poročil izvajalskih partnerjev se je razlikovala

26 – 31 Glede nekaterih projektov, pri katerih so nastale resne težave pri izvajanju, Komisija ni ustrezno in pravočasno ukrepala

32 – 40 **Večina preučeni projektov je bila uspešna in je imela dobre možnosti za trajnost**

33 – 36 Četrtna pregledanih projektov ni dosegla večine pričakovanih rezultatov

37 – 40 Skoraj vsi uspešni preučeni projekti so imeli dobre možnosti za trajnost

41 – 44 **Zaključki in priporočila**

Priloga I – Preučeni projekti

Priloga II – Ocenjevalna metodologija

Priloga III – Projekti v okviru instrumenta za partnerstvo in dialog EUEI in osrednji sektorji v okviru 11. ERS po državah

Priloga IV – Obdobje izvajanja, cilji in dosežki preučениh projektov

Priloga V – Spremljanje preučениh projektov

Priloga VI – Ocenjevanje preučениh projektov

Odgovori Komisije

1. Energetski sklad: Prvi energetski sklad, financiran v okviru 9. ERS.

2. Energetski sklad: Drugi energetski sklad, financiran v okviru 10. ERS.

AKP: Afriške, karibske in pacifiške države.

Energetski sklad: Energetski sklad AKP-EU.

Instrument za financiranje, ki je bil vzpostavljen leta 2005 za podporo izboljššanemu dostopu do trajnostnih in cenovno dostopnih energetskih storitev za revne na podeželskih in primestnih območjih v državah AKP.

ERS: Evropski razvojni skladi.

ERS so glavni instrument za zagotavljanje pomoči EU za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (države AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (ČDO). Veljavni okvir za odnose EU z državami AKP in ČDO je sporazum o partnerstvu, ki je bil podpisan v Cotonouju 23. junija 2000 za obdobje 20 let (Sporazum iz Cotonouja). Osredotočen je na zmanjševanje in sčasoma izkoreninjenje revščine. 9. ERS zajema obdobje 2000–2007, 10. ERS pa obdobje 2008–2013.

EUEI: Energetska pobuda EU za izkoreninjenje revščine in trajnostni razvoj.

EUEI je skupni projekt Komisije in držav članic za ustvarjanje sinergij med njihovimi razvojnimi politikami in dejavnostmi. Cilj EUEI je prispevati k doseganju razvojnih ciljev tisočletja z zagotavljanjem ustreznih, cenovno dostopnih in trajnostnih energetskih storitev za revne. Je tudi del odziva EU v okviru pobude trajnostna energija za vse (SE4All).

GD DEVCO: Generalni direktorat za mednarodno sodelovanje in razvoj, ki deluje v okviru Komisije, je odgovoren za:

- oblikovanje razvojne politike EU in opredelitev sektorskih politik na področju zunanje pomoči,
- pripravo večletnega programskega načrtovanja za instrumente zunanje pomoči, financirane v okviru ERS in splošnega proračuna, v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje,
- izvajanje teh instrumentov,
- spodbujanje usklajevanja med EU in državami članicami pri razvojnem sodelovanju ter zunanje zastopanje EU na tem področju.

GIZ: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (nemška družba za mednarodno sodelovanje). Instrument za partnerstvo in dialog EUEI

Leta 2005 so ga ustanovile Komisija in šest držav članic (Avstrija, Finska, Francija, Nemčija, Nizozemska in Švedska) za izboljšanje upravljanja v energetskem sektorju. Izboljšuje ga tako, da pomaga partnerskim državam razvijati trdne energetske politike in strategije.

kW: Kilovat (enota moči), en kW je enako 1 000 vatov.

OECD: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Naloga OECD je spodbujati politike, ki prispevajo h gospodarski in družbeni blaginji ljudi po vsem svetu.

Razvojni cilji tisočletja: Razvojni cilji tisočletja zajemajo osem ciljev mednarodnega razvoja, ki so bili določeni po vrhu tisočletja Združenih narodov leta 2000 po sprejetju Deklaracije tisočletja. Segajo od prepolovitve skrajne revščine in lakote do doseganja osnovnega izobraževanja za vse in zagotavljanja okoljske trajnosti. Vse države članice Združenih narodov in številne mednarodne organizacije so se zavezale, da bodo pomagale doseči te cilje do leta 2015.

SE4All: Trajnostna energija za vse.

To pobudo je sprožil generalni sekretar ZN leta 2011. Ima tri medsebojno povezane cilje, ki naj bi bili doseženi do leta 2030: (i) zagotoviti splošni dostop do sodobnih energetske storitev, (ii) podvojiti svetovno raven izboljšanja energetske učinkovitosti in (iii) podvojiti delež energije iz obnovljivih virov v svetovni mešanici energetske virov.

SMART: Specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno opredeljeni.

Svetovni vrh o trajnostnem razvoju: Na svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju, ki je potekal v Johannesburgu (Južna Afrika) leta 2002, je bil trajnostni razvoj znova potrjen kot osrednja komponenta mednarodne agende. Vlade so se dogovorile o številnih podciljih in zavezah ter jih potrdile. Vrh je zlasti pozval k ukrepom za veliko povečanje uporabe energije iz obnovljivih virov.

ZN: Združeni narodi.

I

Kot je bilo poudarjeno na svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju, ki je potekal v Johannesburgu leta 2002, in med drugimi mednarodnimi razpravami o razvoju, je dostop do energetske storitve ključen za napredek pri doseganju razvojnih ciljev. Leta 2004 skoraj dve milijardi ljudi, ki večinoma živijo na podeželskih in primestnih območjih v državah v razvoju, nista imeli dostopa do ustreznih, cenovno dostopnih in trajnostnih energetske storitve.

II

Junija 2005 je Svet ministrov AKP-EU odobril ustanovitev Energetskega sklada AKP-EU za spodbujanje dostopa revnih do sodobnih energetske storitve z močno osredotočenostjo na Podzaharsko Afriko in energijo iz obnovljivih virov. Energetskemu skladu je bilo za obdobje 2006–2013 dodeljenih 475 milijonov EUR v okviru 9. in 10. Evropskega razvojne sklada (ERS). Večina teh sredstev je bila namenjena zagotavljanju nepovratnih sredstev za projekte, izbrane z razpisi za zbiranje predlogov. V začetku naše revizije je bilo v okviru prvih dveh razpisov za zbiranje predlogov odobrenih skupno 268,2 milijona EUR, od tega 106 milijonov EUR za projekte v vzhodni Afriki, ki je imela daleč najnižjo stopnjo dostopa do električne energije v Afriki.

III

Ugotovili smo, da je bila Komisija pri uporabi Energetskega sklada za povečanje dostopa do energije iz obnovljivih virov za revne v vzhodni Afriki večinoma uspešna, vendar bi bila lahko še bolj.

IV

Komisija je dodelila podporo Energetskega sklada za energijo iz obnovljivih virov dobro prednostno razvrščenim projektom. Toda premajhna strogost izbirnega postopka je pomenila, da so bila nepovratna sredstva za četrtno preučeni projektov dodeljena kljub temu, da so bile ugotovljene bistvene slabosti v zasnovi.

V

Komisija ni ustrezno spremljala vseh projektov. Kakovost poročil, ki so jih predložili izvajalski partnerji, se je razlikovala in Komisija ni skušala doseči, da bi izpolnjevali svoje obveznosti poročanja. Pri nekaterih projektih ni dovolj uporabljala obiskov projektov na kraju samem in pregledov v rezultate usmerjenega spremljanja (ROM), da bi dopolnila informacije, ki so jih zagotovili izvajalski partnerji, zlasti ko je bilo znano, da imajo projekti resne težave. Glede nekaterih projektov, pri katerih so nastale resne težave pri izvajanju, Komisija ni ustrezno in pravočasno ukrepala.

VI

Večina preučeni projektov je bila uspešna in je bilo zanje verjetno, da bodo trajnostni, če bodo predvideni potrebni ukrepi izvedeni po načrtu in če se razmere ne bodo preveč poslabšale. Četrtna preučeni projektov ni dosegla večine svojih pričakovanih rezultatov, v glavnem zaradi neobravnanih slabosti v zasnovi in neustreznega spremljanja Komisije.

VII

Sodišče je izreklo več priporočil o večji strogosti pri izbiri projektov, krepitvi njihovega spremljanja in povečanju njihovih možnosti za trajnost.

Dostop do energetskih storitev je ključen za napredek pri doseganju razvojnih ciljev

01

Leta 2004 skoraj dve milijardi ljudi, ki večinoma živijo na podeželskih in primestnih območjih v državah v razvoju, nista imeli dostopa do ustreznih, cenovno dostopnih in trajnostnih energetskih storitev¹. Nestanovitne cene goriva na mednarodnem trgu, večanje povpraševanja po energiji v državah v razvoju in državah v vzponu ter težave glede podnebnih sprememb so posebni izzivi pri povečevanju dostopa do energetskih storitev.

02

Države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) zmanjšujejo svojo izpostavljenost rastočim cenam energije, toda večina držav v razvoju je svojo izpostavljenost povečala zaradi neprilučnega naložbenega okolja v sektorju in nizke učinkovitosti procesa². Povezave med pomanjkanjem dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih energetskih storitev ter težavami pri doseganju trdnega napredka pri uresničevanju večine razvojnih ciljev so bile poudarjene na svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju, ki je potekal v Johannesburgu leta 2002, in med drugimi mednarodnimi razpravami o razvoju.

- 1 COM(2004) 711 final z dne 26. oktobra 2004 z naslovom Sporočilo o prihodnjem razvoju Energetske pobude EU in o načinih ustanavljanja energetskega sklada za države AKP, str. 2.
- 2 Države v razvoju v povprečju porabijo približno dvakrat toliko ekvivalenta nafte na enoto gospodarskega izločka kot države OECD (COM(2004) 711).

Fotografija 1

© The Visible Earth, NASA.

Nočni pogled na evropsko in afriško celino

Energetski sklad AKP-EU je bil ustanovljen za hitro izvajanje na terenu

03

V kontekstu svetovnega vrha o trajnostnem razvoju so Komisija in države članice EU skupaj ustanovile Energetsko pobudo EU (EUEI) za izkoreninjenje revščine in trajnostni razvoj. Njen cilj je prispevati k doseganju razvojnih ciljev tisočletja z zagotavljanjem ustreznih, cenovno dostopnih in trajnostnih energetskega storitev za revne na socialno-ekonomsko prikrajšanih območjih. V okviru EUEI je bil sprožen dialog z državami v razvoju za spodbujanje reform energetskega sektorja, prenosa tehnologije in naložb ter pobud za blažitev podnebnih sprememb.

04

V letih 2002 in 2003 je Komisija poudarila potrebo po financiranju v energetskega sektorju v državah v razvoju³. Države članice in države AKP so to potrebo priznale in predlagale ustanovitev Energetskega sklada AKP-EU⁴. Na predlog Komisije⁵ je junija 2005 Svet ministrov AKP-EU odobril ustanovitev Energetskega sklada na podlagi sklopa ključnih načel (glej **okvir 1**).

- 3 COM(2002) 408 final z dne 17. julija 2002 z naslovom Energetsko sodelovanje z državami v razvoju in COM(2003) 829 final z dne 23. decembra 2003 z naslovom Leto dni po svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju: uresničevanje naših zavez.
- 4 Na konferenci Energija za Afriko, ki je novembra 2003 potekala v Nairobiju, in srečanju Sveta ministrov AKP-EU maja 2004 v Gaboronu. Sklad za vodo AKP-EU, katerega glavni cilj je zagotavljati neoporečno pitno vodo in osnovne sanitarne pogoje revnim, je bil omenjen kot koristen model.
- 5 COM(2004) 711.

Okvir 1

Ključna načela Energetskega sklada AKP-EU

Dejavnosti Energetskega sklada bi morale biti usmerjene v:

- (i) usmerjanje v države AKP, ki že imajo trdno energetske politiko in dobro upravljanje ali so se zavezale, da ju bodo uvedle,
- (ii) spodbujanje lastne odgovornosti na nacionalni (in po možnosti čezmejni) ravni, tako da se zagotovi povezanost z ustreznimi sektorskimi politikami in krovno strategijo za zmanjševanje revščine,
- (iii) dovoljevanje prožnosti po zaslugi mehanizmov sofinanciranja, pri katerih sodelujejo države članice, posojilne institucije in zasebni, javni ali združljivi subjekti ter
- (iv) spodbujanje inovacij pri soočanju z izzivi zagotavljanja trajnostnih in cenovno dostopnih energetskega storitev za revne.

05

Glavni cilj Energetskega sklada je bil spodbujati dostop do sodobnih energetskega storitev za revne na podeželskih in primestnih območjih z močno geografsko osredotočenostjo na Podсахarsko Afriko. Njegov cilj je bil tudi podpirati boljše upravljanje energetskega sektorja in povečati njegovo privlačnost za vlagatelje, olajšati obsežne naložbe v čezmejno energetske infrastrukturo ter spodbujati obnovljive vire energije in ukrepe za energetske učinkovitost.

06

Energetskemu skladu je bilo za obdobje 2006–2013 dodeljenih 475 milijonov EUR: 220 milijonov EUR za 1. Energetski sklad, financiran v okviru 9. ERS, in 255 milijonov EUR za 2. Energetski sklad, financiran v okviru 10. ERS. Skoraj 90 % te dodelitve (415,7 milijona EUR) je bilo porabljenih za dodeljevanje nepovratnih sredstev projektom, izbranih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov⁶. S preostalim delom naj bi nudili podporo instrumentu za partnerstvo in dialog EUEI⁷, mehanizem za zbiranje sredstev, s katerim se financirajo srednje veliki naložbeni projekti⁸, partnerstvo med Afriko in EU za infrastrukturo⁹ ter razne dejavnosti¹⁰.

07

Do junija 2014, ko se je začela naša revizija, je bilo v okviru prvih dveh razpisov za zbiranje predlogov dodeljenega skupno 268,2 milijona EUR za 142 projektov: 169 milijonov EUR za 74 projektov v okviru razpisa za zbiranje predlogov, ki je bil sprožen maja 2006 v okviru 1. Energetskega sklada, in 99,2 milijona EUR za 68 projektov v okviru prvega razpisa za zbiranje predlogov, ki je bil sprožen novembra 2009 v okviru 2. Energetskega sklada¹¹.

08

Približno 85 % projektov, izbranih po prvih dveh razpisih za zbiranje predlogov, je povezanih z energijo iz obnovljivih virov, 12 % z energijo iz hibridnih (obnovljivih in fosilnih) virov, 3 % pa z energijo iz fosilnih virov. Na podlagi glavnih dejavnosti projektov so ti razvrščeni kot: proizvodnja električne energije v majhnem obsegu, ločena od omrežja¹² (42 %), medomrežno povezovanje, prenos in distribucija električne energije (42 %), upravljanje/vzpostavlanje zmogljivosti¹³ (9 %) ter energija za kuhanje in drugo (7 %).

09

Za 50 projektov v vzhodni Afriki je bil dodeljen znesek v skupni višini 106 milijonov EUR. Tam ima dostop do električne energije manj kot 20 % prebivalstva, zato ima ta regija daleč najnižjo stopnjo dostopa v Afriki¹⁴. Enako velja za dostop do netrdnega goriva za kuhanje, saj stopnja dostopa znaša manj kot 10 % prebivalstva v primerjavi s približno 20 % v zahodnoafriški in srednjeafriški regiji ter več kot 40 % v južnoafriški regiji¹⁵.

- 6 Način z razpisi za zbiranje predlogov se ne uporablja samo za Energetski sklad. Za več podrobnosti glej spletno stran GD DEVCO na <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/>.
- 7 Prispevek EU v višini 3,5 milijona EUR se preko sporazuma o prenosu pooblastil usmerja na Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), ki vodi projekt instrumenta za partnerstvo in dialog EUEI, vreden približno 16,5 milijona EUR. Drugi prispevki prihajajo od Avstrije, Francije, Nemčije, Nizozemske, Švedske in Finske. Ta instrument za partnerstvo in dialog je namenjen vzpostavljanju institucionalnih zmogljivosti in izboljšanju okolja za zasebne naložbe v energetske sektor.
- 8 Prvotno je bil načrtovan prispevek do 40 milijonov EUR; prispeval je 24,8 milijona EUR za šest projektov.
- 9 Dodelitev v višini 17 milijonov EUR, predvsem za lajšanje čezmejnih povezav nacionalnih omrežij.
- 10 Svetovanje in storitve ocenjevanja predlogov, spremljanja, vrednotenja in revidiranja projektov in nepredvidenih stroškov.
- 11 Zadnja dva razpisa za zbiranje predlogov, sprožena v okviru 2. Energetskega sklada marca oziroma oktobra 2013, sta se zaključila decembra 2014. Dodeljena so bila nepovratna sredstva v skupni višini 147,5 milijona EUR za 31 projektov.
- 12 Tj. razmeroma majhen sistem za proizvodnjo električne energije, ki napaja distribucijsko omrežje, ki ni povezano z glavnim električnim omrežjem.
- 13 Vsi projekti v drugih kategorijah zajemajo komponente vzpostavljanja zmogljivosti.
- 14 Stopnje dostopa do električne energije drugih afriških regij znašajo od 34 % do 44 %. Za podrobnosti glej poročilo *Africa-EU Energy Partnership 2011/2012* (<http://www.euei-pdf.org/support-to-the-africa-eu-energy-partnership-aEEP>).

Obseg revizije in revizijski pristop

11

10

Sodišče je skušalo oceniti, ali je Komisija uspešno uporabljala Energetski sklad za povečanje dostopa do energije iz obnovljivih virov za revne v vzhodni Afriki. Naša revizija je bila osredotočena na tri glavna vprašanja:

- (a) Ali je Komisija dodelila podporo Energetskega sklada dobro prednostno razvrščenim in zasnovanim projektom?
- (b) Ali je Komisija ustrezno spremljala projekte?
- (c) Ali so projekti dosegli svoje cilje?

11

Revizija je bila osredotočena na projekte energije iz obnovljivih virov¹⁶, financirane v okviru prvih dveh razpisov za zbiranje predlogov, v 12 vzhodnoafriških državah¹⁷. Potekala je med junijem 2014 in februarjem 2015 in je obsegala:

- (a) pregled dokumentov EU o politikah, povezanih z energetskim sektorjem v državah v razvoju, strategijo sodelovanja v okviru ERS in Energetskim skladom;
- (b) pogovore z uradniki GD DEVCO in predstavniki pogodbenih partnerjev;
- (c) pregled 16 projektov, izvedenih v petih državah: v Keniji, na Madagaskarju, v Mozambiku, Tanzaniji in Zambiji (glej **Prilogo I**)¹⁸. Merila za izbiro so vključevala pomembnost¹⁹ in pokritost vseh uporabljenih tehnologij ter različne vrste izvajalskih in operativnih partnerjev²⁰. Cilj pregleda je bil oceniti uspešnost teh projektov, ki so bili ocenjeni glede na ustrezna merila iz metodologije sistema v rezultate usmerjenega spremljanja (ROM), ki ga uporablja Komisija (glej **Prilogo II**);

- (d) obiska na Madagaskarju od 13. do 23. oktobra 2014 ter v Zambiji in Tanzaniji od 3. do 20. novembra, med katerima so potekali pogovori z uslužbenci delegacij EU, predstavniki javnih subjektov držav upravičenk in izvajalskimi partnerji ter obiski osmih projektov na kraju samem.

- 15 Netrdno gorivo za kuhanje sta predvsem plin v jeklenkah ali kerozin kot nadomestka za drva in oglje.
- 16 Sončna fotovoltaična energija, vetrna energija, vodna energija in energija iz biomase.
- 17 Zajete vzhodnoafriške države so Burundi, Džibuti, Eritreja, Etiopija, Kenija, Madagaskar, Malavi, Mozambik, Ruanda, Tanzanija, Uganda in Zambija.
- 18 Pri omembah projektov v opažanjih je naveden sklic na njihovo številko in kratek naziv, kot sta navedena v prilogah.
- 19 Prispevek Energetskega sklada v višini najmanj 0,5 milijona EUR.
- 20 Nevladne organizacije, parajavni organi in zasebna podjetja.

Komisija je dobro prednostno razvrščala podporo Energetskega sklada, vendar je imela četrtna preučenih projektov resne slabosti v zasnovi

12

Preučili smo, ali je Komisija dobro prednostno razvrščala podporo Energetskega sklada in ali jo je dodelila dobro zasnovanim projektom.

Izbirni postopek je privedel do podpore projektov, ki so v skladu s prednostnimi nalogami Energetskega sklada

13

Sistem razpisov za zbiranje predlogov vključuje pregleden in dobro dokumentiran izbirni postopek (glej **okvir 2**).

Okvir 2

Izbiranje projektnih predlogov

Za zagotovitev večjega sodelovanja, preglednosti in pristopa, ki temelji na povpraševanju, so razpis za zbiranje predlogov in smernice za kandidate splošno dostopno objavljeni. Te smernice vsebujejo praktična navodila za kandidate ter cilje in prednostne naloge razpisa. Kandidati predložijo konceptualni dokument, v katerem so opisane glavne značilnosti predlaganega projekta, in popolno vlogo s podrobnim opisom predlaganih ukrepov skupaj s proračunom in podrobnimi informacijami o kandidatih.

Vodenje razpisa za zbiranje predlogov nadzoruje ocenjevalni odbor²¹, ki je odgovoren za ovrednotenje predlogov na podlagi meril za izbiro in dodelitev, določenih v smernicah za razpis.

Konceptualni dokument in popolno vlogo ocenita dve osebi, običajno zunanji svetovalec in predstavnik zadevne delegacije EU²². Za ocenjevanje se uporabljajo sistem točkovanja in standardizirane ocenjevalne tabele z merili, ki zajemajo zlasti ustreznost, izvedljivost, uspešnost, trajnost in stroškovno učinkovitost projektov.

Če so med stališči obeh ocenjevalcev bistvene razlike, ocenjevalni odbor pripravi tretjo oceno, s katero določi končno število točk.

Nepovratna sredstva se dodelijo projektom z največjim številom točk.

²¹ Ocenjevalni odbor za razpise za zbiranje predlogov v okviru Energetskega sklada sestavljajo predstavniki Komisije (GD DEVCO, GD za okolje, GD za raziskave in inovacije, GD za energetiko) in sekretariata AKP.

²² Če se projekt nanaša na ukrepe v več kot eni državi, ga ocenita zunanji svetovalec in predstavnik ustreznega regionalnega direktorata GD DEVCO.

14

V prvih dveh razpisih za zbiranje predlogov v okviru Energetskega sklada je bilo predloženih 975 predlogov, izmed katerih je bilo izbranih 142 projektov (15 %). Kar zadeva ustreznost projektov, so merila za izbiro zagotavljala skladnost s prednostnimi nalogami, ki jih je določil Energetski sklad, in prednostnimi nalogami iz obeh razpisov za zbiranje predlogov:

- (a) vseh 12 vzhodnoafriških držav, ki so bile zajete v revizijo, je imelo nacionalno energetske politiko ali jo je pripravljalo. 11 od teh držav je bila zagotovljena podpora iz instrumenta za partnerstvo in dialog EUEI (glej odstavek 6) zaradi
- krepitev institucionalnih zmogljivosti in izboljšanja poslovnega okolja za naložbe v energetske sektor (glej **Prilogo III**)²³;
- (b) velika prednost je bila namenjena projektom, ki uporabljajo energijo iz obnovljivih virov in predstavljajo 85 % dodeljenih nepovratnih sredstev (glej odstavek 8), ter
- (c) projekti obravnavajo dobro opredeljene potrebe po dostopu do sodobnih energetske storitev (glej **okvir 3**) na podeželskih ali primestnih območjih, na katerih večinoma živijo gospodarsko skromne ali revne skupnosti.

23 Za osem držav je bila energija tudi izbrana kot osrednji sektor strategij sodelovanja v okviru 11. ERS.

Okvir 3

Osnovne energetske potrebe revnih prebivalstev

Na podeželskih in primestnih območjih so prednostne potrebe gospodinjstev po električni energiji običajno razsvetljava, napajanje prenosnih telefonov, radijski ali televizijski sprejemniki, kroženje zraka in, če in kadar je to mogoče, hladilniki, klimatske naprave in drugi aparati. Na ravni vasi/skupnosti je glavna prednost pri dobavi električne energije običajno namenjena zdravstvenim centrom, ki jim sledijo upravne zgradbe, šole in po potrebi črpanje vode. Glavne gospodarske dejavnosti, ki jih omogoča električna energija, so mletje žita, luščenje riža, žaganje, hlajenje hrane in pijače, konfekcijska industrija ter komunikacijski centri.

Kot energija za kuhanje se večinoma še vedno uporabljajo drva ali oglje. Posebne peči, ki omogočajo prihranek goriva, in dobro vodeno gozdarstvo sta prva koraka k učinkovitejši rabi in proizvodnji energije. Sodobne energetske rešitve za kuhanje zajemajo razpoložljivost cenovno dostopnih in varnih plinskih jeklenk ali proizvodnjo bioplina blizu kraja uporabe. (Vir: različni projektni dokumenti in poročilo *Poor people's energy outlook 2013* <http://practicalaction.org/ppeo2013-pr>)

Fotografija 2

Vir: Evropsko računsko sodišče.

Obrazložitvena tabla za projekt širitve dostopa do integriranih sodobnih energetske storitev za zmanjševanje revščine (Matadi, okrožje Siha, Tanzanija)

Četrtnina preučenih projektov je bila financirana, čeprav so bile pri procesu ocenjevanja ugotovljene pomembne slabosti v zasnovi

15

Kar zadeva zasnovo projektov, so bila uporabljena ustrezna merila za vrednotenje, s katerimi so bile ocenjene:

- (i) operativna sposobnost preživetja (z upoštevanjem zmogljivosti partnerjev in metodologije za izvedbo projekta);
- (ii) trajnost (socialno-ekonomska, finančna, tehnična in okoljska);
- (iii) stroškovna učinkovitost (razmerje stroški/pričakovani rezultati) ter
- (iv) ponovljivost (demonstracijski učinki, ki služijo kot model za ponovitev v prihodnosti).

16

Za 11 od pregledanih projektov so bili točkovanje in analitične pripombe obeh ocenjevalcev skladni. To ni veljalo za ostalih pet projektov, pri katerih so se pri izbirnem postopku pojavile neskladnosti, ki jih ocenjevalni odbor ni ugotovil:

- (a) v enem primeru²⁴ je bilo veliko število točk zunanjega ocenjevalca nelogično, saj je ugotovil resne pomanjkljivosti v zasnovi in velika tveganja, da bo projekt neuspešen²⁵. Ker je število točk, ki sta jih dodelila ocenjevalca, presegalo prag, je bil projekt izbran;

- (b) pri štirih projektih²⁶ je bilo treba predlog predložiti v tretje ocenjevanje, saj so zunanji ocenjevalci opozorili na resne slabosti v zasnovi, ki so močno ogrožale projekte (na primer pomanjkanje strokovnega znanja kandidata, preveč ambiciozni cilji, nerealno načrtovanje izvajanja, ogrožena trajnost primarnih virov, neugodna stroškovna učinkovitost, preveč optimističen in/ali dvoumen poslovni načrt). Kljub temu pri tretji oceni, ki je priporočila dodelitev nepovratnih sredstev, niso bila ustrezno upoštevana ugotovljena tveganja in neobstoj ustreznih blažilnih ukrepov.

17

V štirih od teh petih primerov²⁷ so bile resne slabosti v zasnovi glavni razlog za neuspeh projektov (glej odstavek 36).

18

Izbirni postopek je zajemal oceno ustreznosti logičnega okvira²⁸ vsakega od projektov. Cilji projektov so bili SMART²⁹, toda ker ni bilo pravih študij izvedljivosti, kazalniki smotrnosti, s katerimi naj bi se spremljalo doseganje teh ciljev, niso vedno temeljili na točnih referenčnih vrednostih in dobro premišljenih podciljih.

24 Projekt 5 (*Up-scaling*).

25 Na primer prevelika ambicioznost projekta, zelo optimistične predpostavke in poslovni načrt, tekoči pilotni projekt ni dokazal svoje primernosti.

26 Projekt 2 (*Best Ray*), projekt 6 (*Bioenergelec*), projekt 13 (*NICE Roll-out*) in projekt 16 (*Wood and charcoal*).

27 Projekt 5 (*Up-scaling*), projekt 6 (*Bioenergelec*), projekt 13 (*NICE Roll-out*) in projekt 16 (*Wood and charcoal*). Glej **Prilogo VI**, stolpec „Zasnova“, projekti z oceno C ali D.

28 Ta določa razmerje med socialno-ekonomskimi potrebami, ki naj bi jih obravnaval projekt, in njegovimi cilji, vložki, dejavnostmi in rezultati.

29 Specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno opredeljeni.

Opažanja

19

Od 13 projektov, ki so bili zaključeni ali skoraj zaključeni, je bilo treba pri petih bistveno spremeniti njihove kazalnike smotrnosti zaradi prilagoditve dejanskemu stanju na terenu³⁰, optimizacije tehničnih možnosti³¹ ali obravnave nepredvidenega dogodka³² (glej **Prilogo IV**). To je v glavnem vplivalo na projekte 1. Energetskega sklada. Komisija je pri projektih 2. Energetskega sklada obravnavala to vprašanje. Pri prvem razpisu za zbiranje predlogov v okviru 2. Energetskega sklada je bilo priporočeno, naj se pred predložitvijo vloge opravijo študije izvedljivosti, pri drugem razpisu pa je to postalo obvezno.

Komisija ni ustrezno spremljala vseh projektov

20

Preučili smo, ali je s poročanjem o projektih Komisija pridobila ustrezne informacije za spremljanje napredka in, če je bilo potrebno, sprejela ustrezne in pravočasne ukrepe.

Kakovost poročil izvajalskih partnerjev se je razlikovala

21

Po določbah pogodb o dodelitvi nepovratnih sredstev, sklenjenih z izvajalskimi partnerji, se vsako plačilo obrokov nepovratnih sredstev izvrši, ko delegacija EU odobri vmesno ali končno opisno ali finančno poročilo. Ta poročila bi se morala ujemati z vzorcem, določenim v pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev: v njih bi morale biti naštetje izvedene dejavnosti, pojasnjeni vzroki za to, da nekaterih načrtovanih dejavnosti ni bilo mogoče izvesti, preučene težave, ki so se pojavile, in način njihove obravnave ter ocenjeni doseženi rezultati.

22

Za pet od 16 preučeni projektov je bilo poročanje pravočasno in pričakovane kakovosti. Vseh pet so izvajali izkušeni razvojni partnerji³³. Kar zadeva druge projekte:

- (a) v opisnih poročilih so redno manjkale informacije o vmesnem napredku pri doseganju ciljev;
- (b) kadar napredek ni bil zadovoljiv, so bile informacije o načrtovanih ali izvedenih ukrepih v poročilih pogosto omejene;
- (c) v primeru znatnih zamud pri izvajanju so bili zahtevki za plačila in s tem povezana poročila manj pogosti, tako da so delegacije EU dobile še manj informacij.

- 30 Za projekt 5 (*Up-scaling*) je bilo ugotovljeno, da so viri nezdružljivi z geografsko porazdelitvijo in številom lokacij, ki naj bi dobile opremo. Za projekt 15 (*Boreale*) je bilo ugotovljeno, da so stroški in tehnična zapletenost sistemov za vetrno energijo nezdružljivi z lokalnimi zmogljivostmi, ena vas (od osmih) pa ima premalo prebivalcev, da bi bil projekt trajnosten.
- 31 Za projekt 8 (*Sahambano*) je topografska študija pokazala, da je bila razpoložljiva vodna energija 700 kW namesto načrtovanih 460 kW. Za projekt 7 (*rHYvière*), ki je potekal na treh lokacijah, je moč hidroelektrične energije dosegala 890 kW namesto načrtovanih 600 kW.
- 32 Za projekt 6 (*Bioenergelec*) je ciklon pred gradnjo sistema za proizvodnjo električne energije uničil gozdne vire, namenjene za eno od (petih načrtovanih) lokacij.
- 33 Projekt 2 (*Best Ray*), projekt 4 (*Biogas*), projekt 7 (*rHYvière*), projekt 9 (*Resouth*) in projekt 15 (*Boreale*).

23

GD DEVCO je najel svetovalno podjetje, da bi pomagalo delegacijam EU pri ocenjevanju poročanja izvajalskih partnerjev, beležilo podatke o napredku pri izvajanju, vzpostavilo strukturirano orodje za spremljanje Energetskega sklada in pripravljalo poročila o globalnih rezultatih Energetskega sklada. Če je svetovalno podjetje ugotovilo slabosti pri pravočasnosti, kakovosti ali popolnosti poročil, je obvestilo izvajalskega partnerja in delegacijo EU ter izreklo priporočila za lajšanje izvajanja, kadar je bilo to ustrezno. Podjetje je pregled poročil partnerjev običajno končalo v času od enega do petih mesecev po obdobju, ki ga je poročilo zajemalo. Toda ker je bila pogodba z DMG podaljšana z zamudo, je bilo pri njegovih dejavnostih nekaj mesecev vrzeli, kar je v nekaterih primerih povzročilo veliko zamudo tega pregleda (glej **Prilogo V**).

24

Ta standardizirani pregled, ki ga opravi en subjekt, je bil do neke mere koristen za usklajevanje in izboljševanje poročanja izvajalskih partnerjev. Vendar pa svetovalno podjetje ni imelo pooblastil, da bi zahtevalo izvajanje danih priporočil, in v pogodbi z njim niso bila določena sredstva za pregledovanje informacij, ki so jih posredovali izvajalski partnerji, na kraju samem. To preverjanje je bilo mogoče izvesti le, če so bili na voljo drugi viri informacij³⁴.

25

V proračunih preučeni projektov so bila predvidena obvezna vmesna in končna vrednotenja, ki jih morajo izvajalski partnerji organizirati in jih oddati v izvajanje zunanjim svetovalcem. Izvedena je bila samo polovica vmesnih vrednotenj. Od 11 preučeni projektov prvega sklada za pet ni bilo opravljeno vmesno vrednotenje, čeprav so se začeli leta 2008 in je v času revizije do njihovega zaključka manjkalo približno leto dni³⁵. En projekt³⁶ 2. Energetskega sklada je potekal približno tri leta in naj bi se končal prej kot čez leto dni, vendar zanj prav tako ni bilo izvedeno vmesno vrednotenje (glej **Prilogo V**).

Glede nekaterih projektov, pri katerih so nastale resne težave pri izvajanju, Komisija ni ustrezno in pravočasno ukrepala

26

Poročilo iz februarja 2012 o vmesnem vrednotenju prvega razpisa o zbiranju predlogov, ki ga je organiziral GD DEVCO³⁷, je poudarilo slabosti pri poročanju o projektih. Komisija ni nadalje ukrepala na podlagi te ugotovitve, tako da bi določila načrtovane popravljalne ukrepe, njihov urnik in delitev odgovornosti³⁸.

- 34 Poročila vodje programov v delegaciji EU o obiskih na kraju samem, poročila o v rezultate usmerjenem spremljanju in zunanja vrednotenja.
- 35 Vmesno vrednotenje projekta 6 (*Bioenergelec*) je bilo izvedeno marca 2013, tj. pet let po začetku začetnega triletnega obdobja izvajanja projekta.
- 36 Projekt 16 (*Wood and charcoal*).
- 37 Vmesno vrednotenje prvega razpisa za zbiranje predlogov v okviru Energetskega sklada v okviru 9. ERS.
- 38 To vprašanje se ne nanaša samo za to vrednotenje. Kot je navedeno v posebnem poročilu št. 18/2014 – Sistem vrednotenja in sistem v rezultate usmerjenega spremljanja, ki ju uporablja EuropeAid, so v nadaljnjem ukrepanju na podlagi ugotovitev vrednotenja slabosti (odstavki 56 do 60).

27

V okviru pogodb lahko GD DEVCO, če izvajalski partnerji ne izpolnjujejo svojih obveznosti poročanja, kadar koli zahteva dodatne informacije, ki jih je treba zagotoviti v enem mesecu, ter prekine pogodbo in izterja že izplačane zneske, ki niso bili utemeljeni. GD DEVCO ni ustrezno uporabljal teh pravic.

28

V treh preučeni delegacijah EU je bilo malo dokazov o rednih obiskih projektov, ki bi jih vodje programov izvajali na kraju samem, celo v primerih, ko so se delegacije EU zavedale resnih težav s projekti, kot je bilo pri obeh neuspešnih projektih prvega sklada³⁹. Kot razlog za to so bile navedene omejitve virov in to, da je bila projektom Energetskega sklada namenjena manjša prednost kot programom, ki so se izvajali v okviru strategij sodelovanja v okviru ERS s partnerskimi državami⁴⁰.

29

Za projekte, ki jih uslužbenci delegacije redko obiščejo ali ki se srečujejo s težavami, lahko vodje programov v delegacijah EU zaprosijo GD DEVCO za pripravo načrta za obisk v okviru sistema v rezultate usmerjenega spremljanja (ROM). Za 10 od 16 preučeni projektov je bil izveden vsaj en ROM⁴¹ (glej **Prilogo V**). Vendar se ta možnost ni dovolj uporabljala za projekte z resnimi in dobro znanimi težavami pri izvajanju:

- (a) za projekt 5 (*Up-scaling*), ki se je začel januarja 2008, je bil izveden samo en ROM, in sicer junija 2013. Poročilo je jasno pokazalo kaotične razmere, vendar je bilo prepozno za popravljalne ukrepe;

- (b) za projekt 6 (*Bioenergelec*), ki se je začel aprila 2008, ni bil nikoli izveden ROM, kljub velikim zamudam pri izvajanju⁴² in slabim doseženim rezultatom.

30

Če Komisija meni, da pogodbe ni več mogoče izvrševati uspešno ali ustrezno, se lahko skuša sporazumeti z izvajalskim partnerjem. Če take rešitve ni mogoče doseči, lahko prekine pogodbo. Komisija tega ni storila, ko je približno sredi leta 2010 postalo jasno, da obeh projektov iz odstavka 29 ne bo več mogoče izvajati tako, kot je bilo načrtovano:

- (a) pri projektu 5 (*Up-scaling*) bi bilo morda mogoče bistveno zmanjšati geografski obseg in število vasi, ki naj bi bile opremljene, ter ponovno razmisliti o nadaljevanju sheme pridelovanja jatrofe⁴³;
- (b) pri projektu 6 (*Bioenergelec*) bi bilo mogoče ponovno oceniti projekt-ni načrt glede na slabe rezultate podobnega projekta, ki ga je isti partner pred tem izvajal na Madagaskarju⁴⁴.

39 Za projekt 5 (*Up-scaling*) in projekt 6 (*Bioenergelec*) sta bili obdobji izvajanja podaljšani na 78 oziroma 81 mesecev (glej **Prilogo V**). Za projekt 6 (*Bioenergelec*) ni bilo mogoče odkriti nobene dokumentacije o obisku na kraju samem, ki bi jo Sodišče lahko pregledalo.

40 Število zadostnih obiskov projektov na kraju samem ni premajhno samo pri Energetskem skladu. Kot je navedeno v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2014, GD DEVCO ni dosegel svojega cilja, da bo obiskal vsaj 80 % tekočih projektov in pogodb (str. 112 in Priloga 10, str. 297–299). Skupni rezultat za leto 2014 je bil 69 %, kar je pod 72-odstotno stopnjo iz leta 2013. Eden od navedenih razlogov za to je omejeno število uslužbencev.

41 Za tri projekte sta bila izvedena dva ROM.

42 Prvotno je bilo načrtovano, da bo obdobje izvajanja trajalo 36 mesecev, vendar je bilo podaljšano na 81 mesecev.

43 Jatrofa je rastlina, katere semena vsebujejo olje in jih predelujejo v biodizel.

44 Ta projekt, ki se je začel dve leti prej, ni prinašal zadovoljivih rezultatov, zlasti zaradi nezanesljivih naprav, ki so bile enake kot pri projektu 6 (*Bioenergelec*).

31

Projekt 6 (*Wood and charcoal*) 2. Energetskega sklada izvaja zasebno gozdarsko podjetje v več državah. Začel se je marca 2012, manj kot leto dni pred njegovim načrtovanjem zaključkom (julija 2015) pa pri inovativni komponenti proizvodnje oglja⁴⁵ ni bilo še nobenega napredka in ni bilo verjetno, da bi se še pokazal. Delegacije EU v zadevnih državah niso skušale ugotoviti vzrokov za neuspeh projekta niti niso ukrepale v odziv na neuspeh. Ker je bila inovativna komponenta proizvodnje oglja utemeljitev za upravičenost projekta v okviru Energetskega sklada, njen neuspeh pomeni, da bi lahko Komisija izterjala nekaj svojega financiranja.

Večina preučenih projektov je bila uspešna in je imela dobre možnosti za trajnost

32

Preučili smo, ali so predvideni rezultati projekta nastali, kot je bilo načrtovano, in ali so bili trajnostni.

Četrtnina pregledanih projektov ni dosegla večine pričakovanih rezultatov

33

Pri obdobjih izvajanja, navedenih v projektnih predlogih in nato določenih v pogodbah o dodelitvi nepovratnih sredstev, je bilo na splošno podcenjeno, koliko časa bo potrebno za izvedbo projektov⁴⁶. Devet od 11 pregledanih projektov 1. Energetskega sklada je bilo treba podaljšati. Za dva je bilo potrebno več kot dvakrat več časa, kot je bilo prvotno načrtovano (glej **Prilogo IV**).

34

Od 16 preučenih projektov jih je bilo 12 uspešnih: pet jih je preseglu prvotne podcilje ali je bilo verjetno, da jih bodo preseglu, dva sta dosegla svoje podcilje ali je bilo verjetno, da jih bosta dosegla, za pet pa ni bilo verjetno, da bodo dosegli svoje podcilje, toda rezultati so bili še vedno razumni⁴⁷ (glej **Prilogo IV** in **Prilogo VI**, stolpec „Rezultati“, projekti z oceno A ali B). V **okviru 4** sta primera uspešnih projektov.

45 Uporaba industrijskih peči namesto obrtne proizvodnje s slabim donosom.

46 Na primer za študije izvedljivosti, vlogo za gradbeno dovoljenje in procese javnega naročanja (glej tudi odstavek 19).

47 Rezultati so nad 75 % podciljnih vrednosti ali pa je bil po končani izvedbi projekta opažen spodbuden napredek (na primer postopno povečevanje števila priključenih gospodinjstev).

Primeri uspešnih projektov

Projekt 4 (Biogas): s tem projektom, izvedenim v Keniji, se je skušalo pridobiti metan z digestorji gnojevke na majhnih kmetijah s tremi do desetimi kravami molznicami. Bioplin se uporablja kot gorivo za kuhanje v gospodinjstvih lastnikov kmetij. Prispeva k prihranku drv ali oglja, močno zmanjšuje onesnaženje zaprtih prostorov in izboljšuje gnojilne lastnosti gnojevke. Pri projektu so sodelovali mikroinstitucije in predlagatelji projektov v javnem sektorju, da bi zagotovili ponovitve projekta. V njegovem okviru je bilo nameščenih 765 digestorjev v petih kenijskih pokrajinah (podcilj je bilo 460 naprav).

Projekt 14 (Small-scale solar): Cilj tega projekta je bil omogočiti približno 18 000 ljudem (oziroma 4 000 družinam) na dveh podeželskih območjih v Mozambiku dostop do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn. Svetilke z napajanjem na sončno energijo so nadomestek za kurjenje lesa ali kerozina za razsvetljavo. Te svetilke za majhno dnevno plačilo dajejo na voljo majhna podjetja (polnilne postaje). Upravljajo jih lokalni podjetniki, ki so bili v okviru projekta posebej usposobljeni. Nameščenih je bilo 41 polnilnih postaj v 25 vaseh. 14 760 ljudi (ali 82 % podcilja) je deležnih razsvetljave z gospodarno in čisto energijo. Polovica teh podjetnikov je žensk. Sončne polnilne postaje se uporabljajo tudi za polnjenje prenosnih telefonov in drugih majhnih naprav, kot so radijski sprejemniki ali aparati za striženje.

35

Projekti za elektrifikacijo podeželja, ki vključujejo dobavo energetskih storitev gospodinjstvom in lokalnim javnim stavbam (s povezavo na mini omrežja v vaseh ali samostojnimi sončnimi elektrarnami za redko poseljena območja), so zelo veliko pripomogli k izboljšanju vsakdanjega življenja podeželskih skupnosti, četudi so se pričakovane nove gospodarske dejavnosti pojavljale počasi. Dodatne zmogljivosti in udobje so na primer spodbudili ključno kvalificirano osebje, kot so učitelji, zdravniki in sodniki, da sprejmejo delo v odročnih krajih. To ima kaskadne učinke, na primer z izboljšanjem razpoložljivosti javnih storitev in ustvarjanjem s tem povezanih delovnih mest, kar je bistvenega pomena pri zmanjševanju revščine⁴⁸.

48 Na primer pri projektu 2 (*Best Ray*), projektu 3 (*Majaua*), projektu 7 (*rHYvière*), projektu 10 (*Rural electrification*) in projektu 12 (*Green energy*).

Fotografiji 3 in 4

Širitev omrežja, zlasti za kliniko Kamilambo, infrastruktura za elektrifikacijo podeželja in majhni projekti (okrožje Mumbwa, Zambija)

Povezovanje niskonapetostnega transformatorja na distribucijsko omrežje v vasi Sahasinaka, projekt rHYvière (pokrajina Fianarantsoa, Madagaskar)

Vir: Evropsko računsko sodišče.

36

Toda štirje projekti niso dosegli večine svojih pričakovanih ciljev, zlasti zaradi slabosti v zasnovi in neustreznega spremljanja Komisije med njihovim izvajanjem (glej **Prilogo VI**, stolpec „Rezultati“, projekti z oceno D):

- (a) projektu 5 (*Up-scaling*) je v petih letih izvajanja uspelo zagotoviti dostop do sodobnih energetskega storitev samo 11 od načrtovanih 120 vasi⁴⁹. Nekatera nabavljena oprema ni bila uporabljena in je zastarevala;
- (b) pri projektu 6 (*Bioenergelec*) naj bi se biomasa uporabljala za proizvodnjo električne energije, in sicer s kurjenjem predvsem lesa v kotlu, povezanem s parnim strojem, ki poganja generator. Več bistvenih tveganj, ki so bila ugotovljena v fazi izbiranja projektov, se je uresničilo⁵⁰. Toda uničenje gozda zaradi ciklona na eni od petih izbranih lokacij je bilo veliko tveganje, ki ni bilo ugotovljeno. Šest let po začetku projekta je bil končan samo en sistem, ki je deloval samo občasno⁵¹. Načrtovanje namestitve petih sistemov, preden je pilotni projekt dal kakršne koli prepričljive povratne informacije, je bilo močno preuranjeno⁵²;
- (c) cilj projekta 13 (*NICE Roll-out*) je bil ustanovitev centrov za spletni dostop, ki delujejo na sončni pogon (kakršen že obratuje v Gambiji), na več kot 50 lokacijah v Zambiji in Tanzaniji. Projekt je bilo treba ustaviti zaradi likvidacije podjetja izvajalskega partnerja leta 2013. Poslovni model s sodelovanjem zasebnega sektorja je bil v fazi vrednotenja predlogov ocenjen kot zelo tvegan;

- (d) projekt 16 (*Wood and charcoal*) je namenjen za trajnostno proizvodnjo lesa in oglja na podeželskih območjih. Izvajalski partner je pokazal več zanimanja za dobičkonosno gozdarsko industrijo kot za inovativno komponento proizvodnje oglja, zaradi katere je bil projekt upravičen do financiranja Energetskega sklada.

Skoraj vsi uspešni preučeni projekti so imeli dobre možnosti za trajnost

37

Pri enem od 12 uspešnih preučeni projektov je bila trajnost vprašljiva zaradi tehnične zapletenosti, ki jo je spremljalo pomanjkanje lokalnih kapacitet. Obstajalo je kratko- do dolgoročno tveganje tehnične okvare⁵³. Za drugih 11 projektov je bilo verjetno, da bodo trajnostni, če bodo predvideni potrebni ukrepi izvedeni po načrtu in če se razmere⁵⁴ ne bodo preveč poslabšale (glej **Prilogo VI**, stolpec „Trajnost“, projekti z oceno B).

- 49 Na primer zaradi dolgotrajnega javnega naročanja, logističnih omejitev, mobilizacije povpraševanja zaradi konkurence drugih tehnologij in neuspešnega pridelovanja jatrofe. Na projekt še dodatno vpliva pravni spor med partnerjem in dobaviteljem, ki ni izpolnil svojih obveznosti, hkrati pa je zamrznil sredstva.
- 50 Projektu je škodoval tudi spor med dobaviteljem opreme in nacionalno agencijo za elektrifikacijo podeželja (ki je bila projektni partner).
- 51 Mehanizacija brazilskega izvora je prototip, ki je še vedno zelo odvisen od izdelovalca.
- 52 V predlogu je bilo načrtovanih šest sistemov, v pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev pa jih je ostalo samo pet.
- 53 Projekt 9 (*Resouth*) je dobil oceno C zaradi zapletenosti svoje komponente vetrne turbine in velike odmaknjenosti.
- 54 Zunanji dejavniki, ki lahko neposredno ali posredno vplivajo na projekte, kot so socialno-ekonomske razmere, varnostne razmere, velika sprememba sektorske politike ali poslabšanja okolja.

Opažanja

38

Pri projektih, ki zajemajo decentraliziran sistem za proizvodnjo električne energije in omrežno distribucijo⁵⁵, sta za trajnost potrebna ustrezno vodenje dejavnosti (proizvodnja in prodaja elektrike) in redno tehnično vzdrževanje⁵⁶. V okviru vseh projektov je bilo zagotovljeno usposabljanje za izboljšanje vodstvenih in tehničnih zmogljivosti bodočih operaterjev. Toda glede na lokalne zmogljivosti še naprej obstaja potreba po periodičnem usposabljanju po zaključku projekta, da se zagotovi čim boljše vodenje proizvodnih sistemov⁵⁷.

- 55 Projekt 1 (*Mwenga*), projekt 3 (*Majaua*), projekt 7 (*rHYvière*), projekt 8 (*Sahambano*), projekt 9 (*Resouth*), projekt 10 (*Rural electrification*) in projekt 15 (*Boreale*).
- 56 V nekaterih primerih bo potrebna posebna pozornost, na primer pri nekaterih pomanjkljivostih pri kakovosti zgrajene infrastrukture in nameščene opreme.
- 57 Dolgotrajni izvajalski partnerji so po izteku pogodbe občasno zagotovili podporo na lastne stroške, na primer pri projektu 9 (*Resouth*).

Fotografiji 5 in 6

Sistem za sončno fotovoltaično energijo na šolski strehi z navodili za uporabo, projekt povečanja dostopa do elektroenergetskih storitev (okrožje Kalomo, Zambija)

Vir: Evropsko računsko sodišče.

39

Nekateri projekti so tudi povečali ozaveščenost o okoljskih vprašanjih (glej primer v **okviru 5**) in zagotovili usposabljanje za ustanavljanje mikropodjetij, ki ga je omogočil prihod električne energije.

40

Pri proizvodnih sistemih, ki dovajajo električno energijo eni stranki (tj. povezavo na glavno distribucijsko omrežje običajno upravlja parajaven organ), lahko pride do neplačil, kar lahko ogrozi trajnost projekta⁵⁸. To tveganje je znano in z reformami nacionalne energetske politike se skuša postopoma uveljaviti boljše prakse ter doseči, da bodo nacionalni operaterji omrežij v boljšem stanju in bodo lažje plačevali svojim dobaviteljem⁵⁹.

58 Projekt 7 (*rHYvière*, ena lokacija od treh) in projekt 8 (*Sahambano*).

59 Na primer v Tanzaniji in na Madagaskarju Svetovna banka podpira obsežna programa za reformo energetskega sektorja.

Okvir 5

Ohranjanje virov primarne energije je ključnega pomena za trajnost

Projekt 7 (*rHYvière*): cilj projekta je bil zgraditi majhne sisteme za proizvodnjo hidroelektrične energije v hriboviti regiji Madagaskarja. Trajnost vodnih tokov na visoko ležečih območjih zahteva dobro upravljanje naravnega rastlinstva in kmetijstva v njihovem porečju, da lahko dež stalno pronica v podtalje. Projekt je zajemal komponenti osnovnega usposabljanja in ozaveščanja ter koristno okoljsko shemo s sodelovanjem organov pri ohranjanju vira primarne energije (vodnih tokov). Ta shema vključuje subvencije za kmete, ki živijo v porečju vodnih tokov, da ohranjajo rastlinstvo s prilagajanjem svojih načinov kmetovanja, zlasti zaradi preprečevanja nadaljnega krčenja gozdov zaradi sekanja in požiganja ali sečnje za proizvodnjo oglja. Dolgoročni finančni viri, potrebni za subvencije lokalnim kmetom, so bili dani na voljo s pomočjo posebnega davka (2,5 %) na hidroelektrično energijo, ki je bila proizvedena in prodana mestu v dolini.

41

Sodišče ugotavlja, da je bila Komisija pri uporabi Energetskega sklada za povečanje dostopa revnih do energije iz obnovljivih virov v vzhodni Afriki večinoma uspešna, vendar bi bila lahko še bolj.

42

Komisija je dodelila podporo Energetskega sklada za energijo iz obnovljivih virov dobro prednostno razvrščenim projektom. V razpisih za zbiranje predlogov so bila uporabljena ustrezna merila za izbiro za zagotavljanje skladnosti s prednostnimi nalogami Energetskega sklada. Vendar pa so bila četrtini preučeni projektov dodeljena nepovratna sredstva, čeprav so bile pri izbirnem postopku ugotovljene resne slabosti v zasnovi. Neskladnost med točkami, ki so jih prejeli ti projekti, in analitičnimi pripombami obeh ocenjevalcev kažejo, da je bil izbirni postopek premalo strog (glej odstavke 12 do 19).

Priporočilo 1 **Večja strogost pri izbiri projektov**

Komisija naj pri uporabi razpisov za zbiranje predlogov v izbirnem postopku okrepi oceno:

- (i) tveganj, povezanih z zasnovo ukrepov, in predvidenih blažilnih ukrepov;
- (ii) zmogljivosti partnerja glede načrtov za izvajanje projektov.

43

Komisija ni ustrezno spremljala vseh projektov. Kakovost poročanja se je med izvajalskimi partnerji razlikovala, podpora svetovalca, ki ga je najel GD DEVCO zaradi izboljšanja poročanja, pa je imela pozitiven, vendar omejen učinek. Glede nekaterih projektov, pri katerih so nastale resne težave pri izvajanju, Komisija ni ustrezno in pravočasno ukrepala:

- (a) ni skušala doseči, da bi partnerji izpolnjevali svoje obveznosti poročanja, določene v pogodbah o dodelitvi nepovratnih sredstev;
- (b) ni dovolj uporabljala obiskov projektov, ki bi jih vodje programov v delegacijah EU izvajali na kraju samem, in pregledov ROM, da bi dopolnila informacije, ki so jih zagotovili izvajalski partnerji, zlasti ko je bilo znano, da imajo projekti resne težave;
- (c) čeprav se je zavedala, da je za nekatere preučene projekte malo verjetno, da bodo izvedeni, kot je bilo načrtovano, si ni prizadevala doseči sporazuma o rešitvi z izvajalskimi partnerji ali prekinila projektov (glej odstavke 20 do 31).

Priporočilo 2 **Krepitev spremljanja** **projektov**

Komisija naj:

- (i) skrbno spremlja izpolnjevanje določb pogodb o dodelitvi nepovratnih sredstev o pravočasnosti in kakovosti finančnih in opisnih poročil ter vrednotenju;
- (ii) če te določbe niso izpolnjene, začasno ustavi vsa nadaljnja izplačila nepovratnih sredstev in zahteva od izvajalskih partnerjev, naj zagotovijo potrebne informacije;
- (iii) poveča obiske vodij programov na kraju samem in izvajanje ROM za občutljive projekte na podlagi pristopa, ki temelji na tveganju;
- (iv) če je malo verjetno, da bodo projekti izvedeni, kot je bilo načrtovano, skuša najti rešitev skupaj z izvajalskim partnerjem;
- (v) če ni mogoče najti rešitve, sprejme racionalno strategijo izhoda za prekinitvev pogodbe.

44

Večina preučениh projektov je bila uspešna in je bilo zanje verjetno, da bodo trajnostni, če bodo predvideni potrebni ukrepi izvedeni in če se razmere ne bodo preveč poslabšale. Četudi so se nove gospodarske dejavnosti na podeželskih območjih po prihodu električne energije pojavljale počasi, se je kakovost življenja bistveno izboljševala, zlasti zaradi dostopa do izboljšanih javnih storitev. Četrtnina preučениh projektov ni dosegla večine svojih pričakovanih rezultatov, deloma zaradi neobravnavanih slabosti v zasnovi in neustreznega spremljanja Komisije (glej odstavke 32 do 40).

Priporočilo 3 **Povečanje možnosti** **projektov za trajnost**

Po zaključku zapletenih projektov, zlasti tistih, ki so povezani z infrastrukturnimi naložbami, naj Komisija:

- (i) zahteva od izvajalskih partnerjev, da v svojem končnem poročilu zagotovijo oceno morebitne potrebe po nadaljnji tehnični pomoči operaterjem;
- (ii) razmisli o možnosti, da bi zagotovila financiranje za ta namen, na primer s spremembo pogodbe o dodelitvi nepovratnih sredstev.

To poročilo je sprejel senat III, ki ga vodi Karel PINXTEN, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourggu na zasedanju 6. oktobra 2015.

Za Računsko sodišče

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Predsednik

Preučeni projekti

Št. in kratek naziv projekta	Št. CRIS	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Št. predloga	Točke, pridobljene z oceno predloga ³ (v %)	Naziv ukrepa	Država
1 <i>Mwenga</i>	2007/195-963	Energetski sklad I	78	ZS: 81,5 DEU: 86	Mwenga 3 MW hidroelektrarna	Tanzanija
2 <i>Best Ray</i>	2007/195-964	Energetski sklad I	132	ZS: 57 DEU: 77 3. 0: 72	<i>Best Ray</i> (uvajanje energetskih storitev na podeželska območja Tanzanije)	Tanzanija
3 <i>Majaua</i>	2007/195-977	Energetski sklad I	46	ZS: 74 DEU: 75,5	elektrifikacija v kraju Majaua	Mozambik
4 <i>Biogas (bioplin)</i>	2007/195-982	Energetski sklad I	244	ZS: 71,5 DEU: 74	širitev manjših obratov za pridobivanje bioplina za kmetijske proizvajalce in predelovalce	Kenija
5 <i>Up-scaling (povečanje)</i>	2007/195-985	Energetski sklad I	214	ZS: 71 DEU: 83,5	širitev dostopa do integriranih sodobnih energetskih storitev za zmanjševanje revščine	Tanzanija
6 <i>Bioenergelec</i>	2007/196-004	Energetski sklad I	217	ZS: 65 DEU: 74 3. 0: 76,5	<i>Bioenergelec</i> (proizvodnja električne energije iz biomase)	Madagaskar
7 <i>rHYvière</i>	2007/196-005	Energetski sklad I	144	ZS: 74 DEU: 81	program <i>rHYvière</i> – omrežja za hidroelektrično energijo v vaseh in spoštovanje okolja	Madagaskar
8 <i>Sahambano</i>	2007/196-009	Energetski sklad I	54	ZS: 69,5 DEU: 68,5	postavitev hidroelektrarne na lokaciji Befanaova na reki Sahambano	Madagaskar
9 <i>Resouth</i>	2007/196-014	Energetski sklad I	128	ZS: 72 DEU: 78,5	elektrifikacija podeželskih območij z energijo iz obnovljivih virov na jugu Madagaskarja (<i>Resouth</i>)	Madagaskar
10 <i>Rural electrification (elektrifikacija podeželja)</i>	2008/020-660	Energetski sklad I	284	ZS: 68 DEU: 78	infrastruktura za elektrifikacijo podeželja in majhni projekti	Zambija
11 <i>Increase access (povečanje dostopa)</i>	2008/195-971	Energetski sklad I	200	ZS: 80 DEU: 75	povečan dostop do elektroenergetskih storitev	Zambija

Proračun (v milijonih EUR)	Prispevek EU (v milijonih EUR)	Odstotek prispev- ka EU/ proračuna	Kratek opis	Obiskan (ali samo preučen v državi)	Obiskane lokacije
7,81	3,60	46,1 %	Gradnja mini hidroelektrarne za zagotavljanje zanesljive električne energije plantaži Mufindi Tea Company in 14 vasem.	da	Projekt v kraju Mufindi (regija Iringa); sestanki z lokalnimi organi v kraju Mafinga.
1,50	1,13	75,3 %	Namestitev sistemov za sončno fotovoltaično energijo v 8 050 gospodinjstvih (in javnih ustanovah) v 9 vaseh. Ponekod so bili uporabljeni mikro hidroelektrični sistemi z mini omrežjem in bioplin.	da	CERC (<i>Community Energy Resources Centre</i>) in zadruga Mpambano v okrožju Oldonyosambu; center za usposabljanje Mkuru; projekt v srednji šoli v kraju Olkung'wado na območju Ngare Nanyuki; višja strokovna šola Arusha v kraju Arusha.
2,49	1,87	75,1 %	Obnova mini hidroelektrarne (zdaj v uničenem stanju) in vzpostavitev lokalnega omrežja za električno energijo za priključitev 5 000 gospodinjstev.	ne	n. r.
1,97	1,22	61,9 %	Uporaba tehnologije bioplina za kuhanje na podeželskih območjih za 330 kmetov v petih pokrajinah.	ne	n. r.
3,05	2,29	75,0 %	Gradnja večnamenskih centrov za energetske storitve, ki jih poganjajo dizelski motorji na biogorivo (jatrofino olje) v 120 vaseh v šestih regijah.	da	Projektna lokacija Matadi MFP – Mji Mwe-ma, okrožje Siha – regija Kilimandžaro; skladišče v občini Moshi.
3,16	1,96	61,9 %	Proizvodnja električne energije iz biomase za šest vasi (v štirih regijah) in izboljšana karbonizacija.	(da)	Obiskana ni bila nobena lokacija ¹ , toda opravljeni so bili pogovori z deležniki in izvajalskim partnerjem.
2,30	1,73	75,1 %	Gradnja treh hidroelektrarn na vodnem toku ter mini omrežja za povezavo osmih vasi na vzhodnih podeželskih območjih.	da	Dve lokaciji od treh: Sahasinaka in Tolongoina.
3,31	2,48	74,9 %	Gradnja hidroelektrarne na vodnem toku + širitev omrežja za 20 km zaradi priključitve enega mesta in dveh vasi.	da	Ena lokacija: Ihosy.
1,16	0,87	75,0 %	Elektrifikacija dveh vasi v južni regiji z uporabo dveh vetrnih turbin in sistemov za sončno fotovoltaično energijo.	(da)	Obiskana ni bila nobena lokacija ² , toda opravljeni so bili pogovori z deležniki.
36,51	10,00	27,4 %	Širitev omrežja in gradnja mini hidroelektrarne in 2 000 sistemov za sončno energijo zaradi zagotavljanja elektrike 27 000 gospodinjstvom, 700 šolam in zdravstvenim centrom.	da	Ena lokacija od dveh: Mumbwa.
33,00	10,00	30,3 %	Širitev omrežja za olajšanje dostopa do virov obnovljive energije na podeželskih in primestnih območjih v Zambiji (65 000 upravičencev).	da	Tri lokacije od 24: Kabwe, razdelilna postaja Kanyama in Kalomo.

Priloga I

Št. in kratek naziv projekta	Št. CRIS	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Št. predloga	Točke, pridobljene z oceno predloga ³ (v %)	Naziv ukrepa	Država
12 <i>Green energy</i> (zelena energija)	2011/231-578	Energetski sklad II - (1. razpis)	60	ZS: 71 DEU: 85	projekt zelene energije v okviru lokalnih skupnosti	Kenija
13 <i>NICE Roll-out</i>	2011/231-937	Energetski sklad II - (1. razpis)	183	ZS: 47 DEU: 87 3. 0: 82	<i>NICE Roll-Out</i> (uvajanje dostopa v okviru NICE)	Zambija, Tanzanija, Gambija
14 <i>Small scale solar</i> (majhne sončne elektrarne)	2011/232-092	Energetski sklad II - (1. razpis)	620	ZS: 83 DEU: 81	omogočanje dostopa 18 000 ljudem do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v okrožju Quissanga pokrajine Cabo Delgado	Mozambik
15 <i>Boreale</i>	2011/280-322	Energetski sklad II - (1. razpis)	534	ZS: 84 DEU: 79	najboljše možnosti za energijo na podeželju in dostop do razsvetljave in električne energije (<i>Boreale</i>)	Madagaskar
16 <i>Wood and charcoal</i> (les in oglje)	2012/232-680	Energetski sklad II - (1. razpis)	542	ZS: 59 DEU: 87 3. 0: 75	trajnostna proizvodnja lesa in oglja na podeželju Mozambika, Malavija in Tanzanije	Mozambik, Tanzanija, (Malavi)

Proračun (v milijonih EUR)	Prispevek EU (v milijonih EUR)	Odstotek prispev- ka EU/ proračuna	Kratek opis	Obiskan (ali samo preučen v državi)	Obiskane lokacije
2,32	1,74	75,0 %	Namestitev sistemov za sončno fotovoltaično energijo v 56 šolah in 32 zdravstvenih centrih na podeželju Kenije.	ne	n. r.
8,44	2,50	29,6 %	Poslovni razvoj z zmogljivostmi IKT, ki se napajajo s sistemi za sončno fotovoltaično energijo (franšizni centri NICE na 50 podeželskih in primestnih območjih v Gambiji, Tanzaniji in Zambiji).	ne	n. r.
0,79	0,59	75,0 %	Omogočanje dostopa 4 000 gospodinjstvom do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v dveh okrožjih.	ne	n. r.
2,30	1,72	74,8 %	Namestitev sistemov za sončno fotovoltaično energijo v desetih šolah in osmih zdravstvenih centrih ter 900 gospodinjstvih v južni regiji.	(da)	Obiskana ni bila nobena lokacija ² , toda opravljeni so bili pogovori z deležniki.
5,33	2,40	45,0 %	Trajnostna energija iz biomase in energetska učinkovitost z usposabljanjem 2 000 gospodinjstev za sajenje dreves in gradnja ogljarne.	da (Tanzanija)	Plantaže in pisarne Green Resources v Sao Hillu (tanzanijska regija Iringa).

1 Izvajanje projekta na lokaciji, ki je bila izbrana za obisk, je bila v prezgodnji fazi (stala je samo zgradba, oprema za energijo iz obnovljivih virov pa še ni bila nameščena). Edina dokončana lokacija je bila preveč oddaljena, da bi jo bilo mogoče vključiti v načrtovanje revizijskega obiska.

2 Obisk ni bil izveden iz varnostnih razlogov.

3 Predlog je ocenil zunanji strokovnjak (ZS), delegacija EU (DEU) in v nekaterih primerih tretji ocenjevalec (3. O).

Ocenjevalna metodologija

Za namen revizije so ocene zasnove, rezultatov in potencialne trajnosti temeljile na metodologiji Komisije za sistem v rezultate usmerjenega spremljanja (ROM). Uporabljena merila so navedena spodaj.

Zasnova

- A Koncept projekta (vključno z izbrano tehnologijo) je realističen in ustrezen glede na kontekst. Tveganja in lokalne omejitve so dobro opredeljeni, blažilni ukrepi, ki bodo izvedeni, pa izčrpno opisani. Jasen in dobro strukturiran logičen okvir, cilji SMART (če je treba točne referenčne vrednosti in številčne podatke o podciljih po študiji izvedljivosti še prilagoditi, to ne vpliva na oceno), predlagani so ustrezni kazalniki smotrnosti.
- B Ustrezna logika posredovanja. Opaženi so izpusti/pomisleki v zvezi s konceptom ali izbrano tehnologijo, zabeležena tveganja in omejitve niso izčrpani in/ali njihovo blaženje ni povsem prepričljivo. Spremeniti je treba cilje in/ali kazalnike.
- C Pri logiki posredovanja so vidni problemi, ki lahko močno vplivajo na pričakovane rezultate, ugotovljena so vprašanja/problemi v zvezi z zgoraj navedenimi elementi.
- D Logika posredovanja je pomanjkljiva in močno zmanjšuje možnost uspeha za projekt ali pa bodo velika vprašanja/problemi ogrozili projekt.

Rezultati

- A Vsi rezultati so bili ali verjetno bodo doseženi in kakovostni ter bodo prispevali k izidom, kot je bilo načrtovano; dejavnosti se redno spremljajo in izvajajo po časovnem razporedu (zamude niso ugotovljene ali pa so manjše in logično pojasnjene).
- B Rezultati so in najverjetneje bodo doseženi po načrtih, vendar bi bilo mogoče izboljšati kakovost, doseganje pričakovane kakovosti in pravočasnost. Vendar zamude ne škodujejo doseganju rezultatov.
- C Nekateri rezultati niso/ne bodo doseženi pravočasno, v pričakovanih količinah ali z dobro kakovostjo. Potrebni so popravljalni ukrepi. Dejavnosti imajo zamudo in so nekoliko nepovezane z logiko posredovanja in načrti.
- D Pri kakovosti in doseganju rezultatov so ali zelo verjetno bodo resne pomanjkljivosti. Potrebne so velike prilagoditve, da se zagotovi vsaj doseganje ključnih rezultatov. Resne zamude in temeljna nepovezanost dejavnosti z logiko posredovanja in načrti. Za omejitev problemov v prihodnosti bo morda treba pripraviti strategijo izhoda.

Trajnost

- A Rezultati bodo dolgoročno trajnostni in potencialne ponovitve so zagotovljene z ugodnimi razmerami in/ali s tem povezanimi ukrepi, vzpostavljenimi v okviru projekta ali drugih posredovanj.
- B Rezultati (ali večina rezultatov) bodo dolgoročno najverjetneje trajnostni, če bodo predvideni potrebni ukrepi izvedeni po načrtu in/ali če se razmere ne bodo preveč poslabšale.
- C Rezultati (ali večina rezultatov) srednje- ali dolgoročno verjetno ne bodo trajnostni, če se predvideni potrebni ukrepi ne bodo ustrezno krepili ali dopolnjevali, zlasti če grozi poslabšanje razmer.
- D Rezultati (ali večina rezultatov) verjetno srednjeročno ne bodo trajnostni, ne glede na ukrepe, sprejete v tedanjem kontekstu.

Priloga III Projekti v okviru instrumenta za partnerstvo in dialog EUEI in osrednji sektorji v okviru 11. ERS po državah

Država	INSTRUMENT ZA PARTNERSTVO IN DIALOG EUEI			
	Obstoječe politike v zvezi z energijo	Projekt v energetske sektorju v okviru instrumenta za partnerstvo in dialog (opis)	Deležniki	Obdobje
Burundi	januar 2011 (in načrt za elektrifikacijo podeželja iz leta 1993, spremenjen leta 1997)	Pomoč ministrstvu za energetiko in rudnike pri razvoju nacionalne politike za energetske sektor ter strategije izvajanja in naložbenega načrta.	ministrstvo za energetiko in rudnike	november 2009 – april 2011
Džibuti	2005	Pomoč ministrstvu za energetiko, pristojnemu za naravne vire (MERN) pri oblikovanju nacionalne strategije in akcijskega načrta za sektor električne energije ter pripravi osnutka zakona o električni energiji.	ministrstva, Electricité de Djibouti – tehnični in finančni partnerji, donatorji	november 2012 – julij 2014
Eritreja	1997	-	-	-
Etiopija	1994 (spremenjeno leta 2012)	Pomagati vladi Etiopije pri oblikovanju jasne dolgoročne vizije, strategije in akcijskega načrta za energijo iz biomase.	ministrstvo za vodo, namakalništvo in energetiko	julij 2012 – februar 2014
Kenija	2004 (spremenjeno leta 2014)	Zasnovati posredovanje s podporo, ki ga bodo dolgoročno izvajali isti strokovnjaki, ki bodo zagotavljali neposredne svetovalne storitve o regulativnem okviru za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v majhnem obsegu, povezano z omrežjem.	ministrstvo za energetiko	januar 2013 – marec 2014
Madagaskar	1974 (uzakonjeno leta 1998)	Posodobitev politike in nacionalne strategije Madagaskarja za energijo ter priprava strategije za madagaskarski energetske sektor.	ministrstvo za energetiko	julij 2014 – julij 2015
Malavi	2003 (spremenjeno leta 2009)	Podpora razvoju strategije za energijo iz biomase, da se zagotovi trajnostna preskrba z energijo iz biomase in spodbudi dostop do sodobnih goriv za kuhanje in učinkovite tehnologije sežiganja biomase.	oddelek za energetiko	februar 2008 – februar 2009
Mozambik	1998 (spremenjeno leta 2009 in 2011)	Podpora zasnovi in izvajanju nacionalne strategije za energijo iz biomase s posebnim poudarkom na dobavni verigi oglja ter obravnavanju tako vidika ponudbe kot povpraševanja.	ministrstvo za energetiko ter nacionalni direktorat za nove vire energije in energijo iz obnovljivih virov	januar 2011 – december 2012

11. ERS

(osrednji sektorji in ocena proračuna, ki je bil sprejet ali za katerega je bilo v času revizije verjetno, da bo sprejet)

Osrednji sektor 1	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 2	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 3	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 4	Proračun (v milijonih EUR)	Neosrednji sektor	Proračun (v milijonih EUR)	PRO-RAČUN SKUPAJ (v milijonih EUR)
trajnostni razvoj podeželja za prehrano	80	zdravje	87	pravna država in nestabilnost	143	energetika	105	civilna družba	17	432
voda, sanitarne storitve in trdni odpadki	52	prehranska varnost	35					podpora civilne družbe in nacionalnega odredbodajalca	18	105
energetika – (odločitev še ni sprejeta, toda vlada jo želi sprejeti)		kmetijstvo		gospodarsko upravljanje						0
trajnostno kmetijstvo in prehranska varnost	252	zdravje	200	ceste in prehod na energijo	230			civilna družba	63	745
prehranska varnost in odpornost na podnebne spremembe	190	trajnostna infrastruktura (promet in energetika)	175	odgovornost javnih institucij	60		60	podpora nacionalnega odredbodajalca	10	495
upravljanje in institucije	143	razvoj podeželja	140	infrastruktura (povečanje dostopa do energije za gospodarski razvoj)	230			nacionalni odredbodajalec in TCF	5	518
upravljanje	120	izobraževanje	110	kmetijstvo	250			civilna družba	30	510
dobro upravljanje in razvoj	367	razvoj podeželja (vključno z energetiko: 50 milijonov EUR)	330							697

Država	INSTRUMENT ZA PARTNERSTVO IN DIALOG EUEI			
	Obstoječe politike v zvezi z energijo	Projekt v energetske sektorju v okviru instrumenta za partnerstvo in dialog (opis)	Deležniki	Obdobje
Ruanda	2004 (spremenjeno leta 2009)	Podpora razvoju politik in strategij za podsektor geotermalne energije ter podpora institucionalnemu, pravnemu in regulativnemu okviru za geotermalno energijo s posebno osredotočenostjo na možnosti za sodelovanje zasebnega sektorja.	ministrstvo za infrastrukturo	december 2013 – januar 2015
Tanzanija	1992 (spremenjeno leta 2003 in 2014)	Pomagati pri razvoju nacionalne strategije za energijo iz biomase, ki opredeljuje sredstva za zagotavljanje bolj trajnostne dobave energije iz biomase, povečanje proizvodnje in učinkovitosti uporabe, spodbujanje dostopa do energije iz alternativnih virov ter zagotavljanje ugodnega institucionalnega okolja za izvajanje.	ministrstvo za finance	marec 2012 – april 2014
Uganda	2002 (spremenjeno leta 2007)	Pripraviti sklop priporočil in seznam morebitnih energetskih projektov, ki bodo podprti v okviru SE4All (trajnostna energija za vse).	ministrstvo za energetiko, zasebna podjetja, civilna družba, razvojni partnerji	maj 2012 – junij 2012
Zambija	1994 (spremenjeno leta 2008)	Organizirati okvir posvetovanj za integracijo dostopa do energetskih storitev v nacionalnem načrtu za razvoj in nacionalni dolgoročni viziji.	ministrstvo za energetiko in vodo	september 2005 – avgust 2006
Vzhodna Afrika		Ocena zmogljivosti za širitev dostopa do sodobne energije v vzhodni Afriki.	Vzhodnoafriška skupnost	november 2010 – julij 2011

11. ERS

(osrednji sektorji in ocena proračuna, ki je bil sprejet ali za katerega je bilo v času revizije verjetno, da bo sprejet)

Osrednji sektor 1	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 2	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 3	Proračun (v milijonih EUR)	Osrednji sektor 4	Proračun (v milijonih EUR)	Neosrednji sektor	Proračun (v milijonih EUR)	PRO- RAČUN SKUPAJ (v milijonih EUR)
trajnostno kmetijstvo in prehranska varnost	200	trajnostna energija	200	odgovorno upravljanje	40			civilna družba	20	460
dobro upravljanje in razvoj	291	energetika	180	trajnostno kmetijstvo	140			civilna družba	15	626
prometna infrastruktura (energetika bo morda vključena po vmesnem pregledu)	230	prehranska varnost in kmetijstvo	130	dobro upravljanje	168			civilna družba	50	578
energetika	244	kmetijstvo	110	upravljanje	100			podpora nacionalnega odredbodajalca	30	484
n. r.										

Obdobje izvajanja, cilji in dosežki preučenih projektov

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Datum začetka	Datum konca
1 <i>Mwenga</i>	Energetski sklad I	Mwenga 3 MW hidroelektrarna	Tanzanija	22.12.2007	22.12.2012
2 <i>Best Ray</i>	Energetski sklad I	<i>Best Ray</i> (uvajanje energetskih storitev na podeželska območja Tanzanije)	Tanzanija	1.4.2008	30.6.2011
3 <i>Majaua</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija v kraju Majaua	Mozambik	1.12.2007	30.11.2012
4 <i>Biogas</i>	Energetski sklad I	širitev manjših obratov za pridobivanje bioplina za kmetijske proizvajalce in predelovalce	Kenija	1.1.2008	1.1.2011
5 <i>Up-scaling</i>	Energetski sklad I	širitev dostopa do integriranih sodobnih energetskih storitev za zmanjševanje revščine	Tanzanija	1.1.2008	30.6.2014
6 <i>Bioenergelec</i>	Energetski sklad I	<i>Bioenergelec</i> (proizvodnja električne energije iz biomase)	Madagaskar	1.4.2008	31.12.2015
7 <i>rHYvière</i>	Energetski sklad I	program <i>rHYvière</i> – omrežja za hidroelektrično energijo v vaseh in spoštovanje okolja	Madagaskar	7.1.2008	30.12.2015
8 <i>Sahambano</i>	Energetski sklad I	postavitev hidroelektrarne na lokaciji Befanaova na reki Sahambano	Madagaskar	1.3.2008	31.12.2014
9 <i>Resouth</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija podeželskih območij z energijo iz obnovljivih virov na jugu Madagaskarja (<i>Resouth</i>)	Madagaskar	1.1.2008	1.1.2013
10 <i>Rural electrification</i>	Energetski sklad I	infrastruktura za elektrifikacijo podeželja in majhni projekti	Zambija	10.3.2008	31.12.2015

Podaljšanja (v mesecih)	% podaljšanja	Utemeljitev podaljšanja	Sprememba prvotnih ciljev – (dosežki)
prvotno: 60 m brez podaljšanja	0 %	n. r.	Ne (upravičencev je bilo 14 345 namesto pričakovanih 24 700 (58 %), vendar število raste).
prvotno: 36 m – podaljšanje: 39 m	8 %	Podaljšanje upravičeno s potrebo po boljšem zaključku ključnih projektnih dejavnosti, ki so v glavnem osredotočene na institucionalne vidike in vidike trajnosti.	Ne (upravičencev je bilo 7 600 namesto pričakovanih 8 050 oziroma 94,4 %).
prvotno: 36 m – podaljšanje: 60 m	67 %	Skupno so bila zahtevana tri podaljšanja, toda zadnjega (s katerim naj bi bil projekt podaljšán do 30. 11. 2013) je DEU zavrnila.	Ne (DEU je leta 2014 ocenila, da je število priključkov +-500; za doseg podcilja 5 000 bodo potrebna približno tri leta).
prvotno: 36 m – podaljšanje na 45 m	25 %	Izpolniti dosegljive cilje v okviru proračuna.	Ne (prvotno: izgradnja 350 digestorjev – na koncu projekta: zgrajenih 765).
prvotno: 60 m – podaljšanje: 78 m	23 %	Prizadevanja, da bi dohitei načrtovano.	Da – 200 večnamenskih centrov za energetske storitve -> 125 (junija 2013 jih je bilo samo 11).
prvotno: 36 m – podaljšanje na 81 m	125 %	Pogodbena težava s partnerji (9 mesecev), predhodna študija (9 mesecev). Priprava razpisne dokumentacije (nenačrtovano) in pogajanje med podjetjem AGMIN in agencijo za elektrifikacijo podeželja (ADER) (januar 2010–december 2011) – oprema za decentralizirano elektrifikacijo podeželja ni bila v celoti dobavljena (manjkale so tri lokacije od petih) – pogodbena vprašanja med nacionalno administracijo in ADER (pogodba podpisana 9. 1. 2012).	Da – prvotno ¹ : pet lokacij 80–100 kW (400–500 kW), cilji oktobra 2014: štiri lokacije 70 kW (280 kW) – proračun zmanjšan za 100 000 EUR (v času revizije opremljena samo ena lokacija).
prvotno: 48 m – podaljšanje: 84 m	75 %	Dodatek 1 – politične razmere (12 mesecev), dodatek 3: cikloni v regiji in prestrukturiranje ADER (12 mesecev), dodatek 4–5: odzivni čas banke za posojilo zasebnemu investitorju (Tectra) za nakup turbine ter kraja kablov v pristaniških zmogljivostih (6+6 mesecev).	Da – prvotno: tri lokacije: T: 2x60, S: 3x80, A: 3x80: 600 kW – cilji oktobra 2014: tri lokacije: T: 2x50, S: 2x65, A: 2x330: 890 kW (v času revizije končani dve lokaciji).
prvotno: 30 m – podaljšanje: 82 m	173 %	Neodločnost glede razvoja lokacije: 12 tehničnih možnosti, leta 2009 nov projektni vodja v podjetju Zecca, politična nestabilnost, slabo vreme, zamude pri pridobivanju koncesijskega dovoljenja, davčne oprostitev in dovoljenja za uporabo dinamita pri izkopu kanala.	Da (prvotno: 460 kW – cilji oktobra 2014: 700 kW).
prvotno: 60 m brez podaljšanja	0 %	n. r.	Ne (prvotno: 5 000 upravičencev -> 5 500).
prvotno: 70 m – podaljšanje: 94 m	34 %	Študija izvedljivosti, ponovitev spodletelega povabila k oddaji ponudb, zamude pri prejemu materiala/opreme, premajhna zmogljivost lokalnih partnerjev in izvajalcev del.	Ne (cilji na koncu projekta ne bodo doseženi, toda napredek se bo nadaljeval po njegovem zaključku).

■ projekt je presejal svoje prvotne podcilje ali je bilo verjetno, da jih bo presejal
 ■ ni bilo verjetno, da bodo podcilji doseženi, toda izločki so bili razumni

■ projekt je dosegel svoje prvotne podcilje ali je bilo verjetno, da jih bo dosegel
 ■ projekt ni dosegel pričakovanih izločkov

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Datum začetka	Datum konca
11 <i>Increase access</i>	Energetski sklad I	povečan dostop do elektroenergetskih storitev	Zambija	11.12.2008	15.12.2015
12 <i>Green energy</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	projekt zelene energije v okviru lokalnih skupnosti	Kenija	1.11.2011	31.10.2015
13 <i>NICE Roll-out</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	<i>NICE Roll-Out</i>	Zambija, Tanzanija, Gambija	30.9.2011	30.9.2015
14 <i>Small scale solar</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	omogočanje dostopa 18 000 ljudem do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v okrožju Quissanga pokrajine Cabo Delgado	Mozambik	20.7.2011	19.9.2014
15 <i>Boreale</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	najboljše možnosti za energijo na podeželju in dostop do razsvetljave in električne energije (<i>Boreale</i>)	Madagaskar	1.3.2012	28.2.2017
16 <i>Wood and charcoal</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	trajnostna proizvodnja lesa in oglja na podeželju Mozambika, Malavija in Tanzanije	Mozambik, Tanzanija, (Malavi)	19.3.2012	31.7.2015

Podaljšanja (v mesecih)	% podaljšanja	Utemeljitev podaljšanja	Sprememba prvotnih ciljev – (dosežki)
prvotno: 60 m – podaljšanje: 84 m	40 %	Študija izvedljivosti, trajanje postopka javnega naročila in zapletenost, ki jo je izvajalski partner podcenil, premajhna zmogljivost lokalnih partnerjev.	 Ne (na koncu spremenjenega obdobja izvajanja bo verjetno dosežena večina pričakovanih izločkov).
prvotno: 48 m brez podaljšanja	0 %	n. r.	 Da (prvotno 56 šol in 32 zdravstvenih centrov; leta 2014 88 šol in 42 zdravstvenih centrov s sončno fotovoltaično energijo).
prvotno: 48 m brez podaljšanja	0 %	n. r.	 Ne (zgrajen samo en center od 50, projekt ustavljen zaradi likvidacije podjetja partnerja).
prvotno: 36 m – podaljšanje: 38 m	6 %	Zamuda pri dostavi nadomestnih delov.	 Ne ² (upravičencev je bilo 14 760 namesto pričakovanih 18 000 oziroma 82 %).
prvotno: 48 m – podaljšanje: 60 m	25 %	Socialno-ekonomska študija na voljo leto dni po začetku projekta.	 Da – možnost vetrne turbine preklicana, opremljenih bo sedem vasi namesto osmih.
prvotno: 39 m brez podaljšanja	0 %	n. r.	 Ne – vendar je le malo upanja, da bo komponenta oglja realizirana.

1 V predlogu je bilo načrtovanih šest lokacij, toda v pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev se je to število zmanjšalo na pet.

2 V predlogu je bilo načrtovanih 25 000 upravičencev, toda v pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev se je to število zmanjšalo na 18 000.

 projekt je presegel svoje prvotne podcilje ali je bilo verjetno, da jih bo presegel
 ni bilo verjetno, da bodo podcilji doseženi, toda izločki so bili razumni

 projekt je dosegel svoje prvotne podcilje ali je bilo verjetno, da jih bo dosegel
 projekt ni dosegel pričakovanih izločkov

Spremljanje preučenih projektov

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Datum začetka	Datum konca	Trajanje projekta (v letih)
1 <i>Mwenga</i>	Energetski sklad I	Mwenga 3 MW hidroelektrarna	Tanzanija	22.12.2007	22.12.2012	5,0
2 <i>Best Ray</i>	Energetski sklad I	<i>Best Ray</i> (uvajanje energetskih storitev na podeželska območja Tanzanije)	Tanzanija	1.4.2008	30.6.2011	3,2
3 <i>Majaua</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija v kraju Majaua	Mozambik	1.12.2007	30.11.2012	5,0
4 <i>Biogas</i>	Energetski sklad I	širitev manjših obratov za pridobivanje bioplina za kmetijske proizvajalce in predelovalce	Kenija	1.1.2008	1.1.2011	3,0
5 <i>Up-scaling</i>	Energetski sklad I	širitev dostopa do integriranih sodobnih energetskih storitev za zmanjševanje revščine	Tanzanija	1.1.2008	30.6.2014	6,5
6 <i>Bioenergelec</i>	Energetski sklad I	<i>Bioenergelec</i> (proizvodnja električne energije iz biomase)	Madagaskar	1.4.2008	31.12.2015	7,8
7 <i>rHYvière</i>	Energetski sklad I	program <i>rHYvière</i> – omrežja za hidroelektrično energijo v vaseh in spoštovanje okolja	Madagaskar	7.1.2008	30.12.2015	8,0
8 <i>Sahambano</i>	Energetski sklad I	postavitev hidroelektrarne na lokaciji Befanaova na reki Sahambano	Madagaskar	1.3.2008	31.12.2014	6,8
9 <i>Resouth</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija podeželskih območij z energijo iz obnovljivih virov na jugu Madagaskarja (<i>Resouth</i>)	Madagaskar	1.1.2008	1.1.2013	5,0
10 <i>Rural electrification</i>	Energetski sklad I	infrastruktura za elektrifikacijo podeželja in majhni projekti	Zambija	10.3.2008	31.12.2015	7,8
11 <i>Increase access</i>	Energetski sklad I	povečan dostop do elektroenergetskih storitev	Zambija	11.12.2008	15.12.2015	7,0

Obvezna vrednotenja			ROM	Danish Management Group (DMG)			
Vmesno	Končno (načrtovano)	Posebna vrstica v proračunu		Št. opisnih poročil izvajal- skega partnerja	Št. pregledov DMG	Zamuda pri pre- gledu poročil izvajalskega partnerja	Zadnje poročil- o pregledano? (leto opisnega poročila)
ne	ne	da (omenjeno samo končno)	junij 2011 junij 2013	12	11	1–16 mesecev	da (2012)
marec 2010	avgust 2011	da (skupno samo 2 500 EUR)	ne	12	7	0,5–7 mesecev	da (2011)
ne	februar 2014	proračunska priloga ni bila prejeta	oktober 2013	5	3	1,3–10 mesecev	ne (2014)
april 2010	november 2011	da (vmesno in končno vrednotenje)	november 2009	7	7	0–7 mesecev	da (2011)
ne	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	junij 2013	6	3	4–10 mesecev	ne (2014)
marec 2013	(konec leta 2015)	da (vmesno in končno vrednotenje)	ne	6	2	6–13 mesecev	ne (2013)
oktober 2011	(konec leta 2015)	da (vmesno in končno vrednotenje)	september 2011 oktober 2013	6	3	6–18 mesecev	ne (2013)
ne	(konec leta 2015)	da (vmesno in končno vrednotenje)	ne	3	1	9 mesecev	ne (2014)
februar 2011	marec 2013 (naknadno konec leta 2015)	da (vmesno in končno vrednotenje)	september 2011 september 2013	5	4	3,5–9 mesecev	ne (2012)
julij 2013	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	maj 2010	34	1	1,5 meseca	ne (2013)
december 2011, januar 2012	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	ne	16	5	1–4 mesece	ne (2014)

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Datum začetka	Datum konca	Trajanje projekta (v letih)
12 <i>Green energy</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	projekt zelene energije v okviru lokalnih skupnosti	Kenija	1.11.2011	31.10.2015	4,0
13 <i>NICE Roll-out</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	<i>NICE Roll-Out</i>	Zambija, Tanzanija, Gambija	30.9.2011	30.9.2015	4,0
14 <i>Small scale solar</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	omogočanje dostopa 18 000 ljudem do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v okrožju Quissanga pokrajine Cabo Delgado	Mozambik	20.7.2011	19.9.2014	3,2
15 <i>Boreale</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	najboljše možnosti za energijo na podeželju in dostop do razsvetljave in elektrike (<i>Boreale</i>)	Madagaskar	1.3.2012	28.2.2017	5,0
16 <i>Wood and charcoal</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	trajnostna proizvodnja lesa in oglja na podeželju Mozambika, Malavija in Tanzanije	Mozambik, Tanzanija, (Malavi)	19.3.2012	31.7.2015	3,4

Obvezna vrednotenja			ROM	Danish Management Group (DMG)			
Vmesno	Končno (načrtovano)	Posebna vrstica v proračunu		Št. opisnih poročil izvajalskega partnerja	Št. pregledov DMG	Zamuda pri pregledu poročil izvajalskega partnerja	Zadnje poročilo pregledano? (leto opisnega poročila)
november 2013	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	december 2013	5	2	4 meseci	ne (2014)
n. r.	n. r.	ne	ne	2	2	1–7 mesecev	da (2012)
oktober 2013	avgust 2014	da (vmesno vrednotenje)	julij 2012	4	3	1,5–2 meseca	ne (2014)
konec leta 2015	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	ne	3	3	4–5 mesecev	da (2013)
ne	ne	da (vmesno in končno vrednotenje)	oktober 2013	5	2	1–4 mesece	da (2014)

Ocenjevanje preučenih projektov

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Prispevek EU (v milijonih EUR)	Kratek opis	Zasnova	Rezultati	Trajnost
1 <i>Mwenga</i>	Energetski sklad I	Mwenga 3 MW hidroelektrarna	Tanzanija	3,60	Gradnja mini hidroelektrarne za zagotavljanje zanesljive električne energije plantaži Mufindi Tea Company in 14 vaseh.	● A	● B	● B
2 <i>Best Ray</i>	Energetski sklad I	<i>Best Ray</i> (uvajanje energetskih storitev na podeželska območja Tanzanije)	Tanzanija	1,13	Namestitve sistemov za sončno fotovoltaično energijo v 8050 gospodinjstvih v 9 vaseh.	● B	● B	● B
3 <i>Majaua</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija v kraju Majaua	Mozambik	1,87	Obnova mini hidroelektrarne (zdaj v uničenem stanju) in vzpostavitev lokalnega omrežja za električno energijo za priključitev 5 000 gospodinjstev.	● A	● B	● B
4 <i>Biogas</i>	Energetski sklad I	širitev manjših obratov za pridobivanje bioplina za kmetijske proizvajalce in predelovalce	Kenija	1,22	Uporaba tehnologije bioplina za kuhanje na podeželskih območjih za 330 kmetov v petih pokrajinah.	● B	● A	● B
5 <i>Up-scaling</i>	Energetski sklad I	širitev dostopa do integriranih sodobnih energetskih storitev za zmanjševanje revščine	Tanzanija	2,29	Gradnja večnamenskih centrov za energetske storitve, ki jih poganjajo dizelski motorji na biogorivo (jatrofino olje) v 120 vaseh v šestih regijah.	● C	● D	n. r.
6 <i>Bioenergelec</i>	Energetski sklad I	<i>Bioenergelec</i> (proizvodnja električne energije iz biomase)	Madagaskar	1,96	Proizvodnja električne energije iz biomase za šest vasi (v štirih regijah) in izboljšana karbonizacija.	● D	● D	n. r.
7 <i>rHYvière</i>	Energetski sklad I	program <i>rHYvière</i> – omrežja za hidroelektrično energijo v vaseh in spoštovanje okolja	Madagaskar	1,73	Gradnja treh hidroelektrarn na vodnem toku ter mini omrežja za povezavo osmih vasi na vzhodnih podeželskih območjih.	● A	● B	● B
8 <i>Sahambano</i>	Energetski sklad I	postavitev hidroelektrarne na lokaciji Befanaova na reki Sahambano	Madagaskar	2,48	Gradnja hidroelektrarne na vodnem toku + širitev omrežja za 20 km zaradi priključitve enega mesta in dveh vasi.	● A	● B	● B
9 <i>Resouth</i>	Energetski sklad I	elektrifikacija podeželskih območij z energijo iz obnovljivih virov na jugu Madagaskarja (<i>Resouth</i>)	Madagaskar	0,87	Elektrifikacija dveh vasi v južni regiji z uporabo dveh vetrnih turbin in enot za sončno fotovoltaično energijo.	● B	● B	● C

● merilo izpolnjeno
● manjše slabosti

● resne slabosti
● merilo ni izpolnjeno

n. r. ni relevantno

Št. in kratek naziv projekta	Št. Energetskega sklada (št. razpisa za zbiranje predlogov)	Naziv ukrepa	Država	Prispevek EU (v milijonih EUR)	Kratek opis	Zasnovana	Rezultati	Trajnost
10 <i>Rural electrification</i>	Energetski sklad I	infrastruktura za elektrifikacijo podeželja in majhni projekti	Zambija	10,00	Širitev omrežja in gradnja mini hidroelektrarne in 2000 sistemov za sončno energijo zaradi zagotavljanja elektrike 27 000 gospodinjstvom, 700 šolam in zdravstvenim centrom.	● B	● B	● B
11 <i>Increase access</i>	Energetski sklad I	povečan dostop do elektroenergetskih storitev	Zambija	10,00	Širitev omrežja za olajšanje dostopa do virov obnovljive energije na podeželskih in primestnih območjih v Zambiji (65 000 upravičencev).	● B	● B	● B
12 <i>Green energy</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	projekt zelene energije v okviru lokalnih skupnosti	Kenija	1,74	Namestitev sistemov za sončno fotovoltaično energijo v 56 šolah in 32 zdravstvenih centrih na podeželju Kenije.	● B	● A	● B
13 <i>NICE Roll-out</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	<i>NICE Roll-Out</i>	Zambija, Tanzanija, Gambija	2,50	Poslovni razvoj z zmogljivostmi IKT, ki se napajajo s sistemi za sončno fotovoltaično energijo (franzizni centri NICE na 50 podeželskih in primestnih območjih v Gambiji, Tanzaniji in Zambiji).	● D	● D	n. r.
14 <i>Small scale solar</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	omogočanje dostopa 18 000 ljudem do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v okrožju Quissanga pokrajine Cabo Delgado	Mozambik	0,59	Omogočanje dostopa 4 000 gospodinjstvom do trajnostne energije iz majhnih sončnih elektrarn v dveh okrožjih.	● B	● B	● B
15 <i>Boreale</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	najboljše možnosti za energijo na podeželju in dostop do razsvetljave in elektrike (<i>Boreale</i>)	Madagaskar	1,72	Namestitev sistemov za sončno fotovoltaično energijo pri desetih šolah in osmih zdravstvenih centrih ter 900 gospodinjstvih v južni regiji.	● B	● B	● B
16 <i>Wood and charcoal</i>	Energetski sklad II - (1. razpis)	trajnostna proizvodnja lesa in oglja na podeželju Mozambika, Malavija in Tanzanije	Mozambik, Tanzanija, (Malavi)	2,40	Trajnostna energija iz biomase in energetska učinkovitost z usposabljanjem 2 000 gospodinjstev za sajenje dreves in gradnja ogljarne.	● C	● D	n. r.

Legenda: Na podlagi ocenjevalne metodologije v *Prilogi II* so bile dodeljene naslednje ocene:

- merilo izpolnjeno
- manjše slabosti
- resne slabosti
- merilo ni izpolnjeno
- n. r. ni relevantno

Povzetek

III

Komisija pozdravlja poročilo Sodišča. Oblikovanje Energetskega sklada je Komisiji omogočilo, da v okviru njenega razvojnega sodelovanja prvič v večjem obsegu obravnava vprašanje dostopa do energije glede na ogromne potrebe (48 milijard USD letno) v državah v razvoju¹. Komisija uporablja Energetski sklad učinkovito, poleg tega, kot je razvidno iz poročila Sodišča, je bila večina pregledanih projektov uspešnih ter imajo dobre možnosti za trajnost. To je izreden dosežek glede na težke razmere, v katerih je treba vzpostaviti razvojno sodelovanje. Samo četrtnina pregledanih projektov ni dosegla pričakovanih rezultatov. Do neke mere je to posledica neugodnih okoliščin, ki so vplivale na prvotno zasnovo projektov in zaradi katerih je bilo vsakršno predvideno zmanjševanje tveganja neučinkovito. Komisija se tudi zaveda, da so nekatere izboljšave možne, zlasti kar zadeva njeno spremljanje projektov na terenu. Komisija je že sprejela nekatere ukrepe in bo zagotovila nadaljnje izboljšave, kot je predlagalo Sodišče.

IV

Komisija je strogo in dosledno upoštevala pravila in izvajala postopke, ki urejajo razpis za zbiranje predlogov, ter je dodelila podporo dobro prednostno razvrščenim projektom.

V predlogih Energetskega sklada za spodbujanje inovativnih rešitev za trajnostne in cenovno dostopne energetske storitve za revne so bili tveganja in pomanjkljivosti dejansko pričakovani.

Takšna tveganja in pomanjkljivosti, ki so bili ugotovljeni v ocenjenih predlogih, je pristojni ocenjevalni odbor ustrezno obravnaval ob upoštevanju ustreznih blažilnih ukrepov, ki so jih predlagali zadevni prosilci, preden je dodelil končno oceno, ki na podlagi meril, ciljev in prednostnih nalog, določenih v smernicah za razpis, določajo razvrstitev vsakega predloga na jasen in objektiven način.

¹ Poročilo Mednarodne agencije za energijo „Energija za vse: financiranje dostopa za revne“, poseben izveček iz poročila World Energy Outlook, IEA, 2011.

V

Komisija je projekte spremljala z različnimi razpoložljivimi orodji in na različne možne načine, vključno z vzpostavitvijo stalne strukture za spremljanje.

Na splošno je Komisija zagotovila tesno spremljanje v najbolj kritičnih fazah izvajanja ter čim bolj poenostavila rešitve in popravljalne ukrepe v skladu z veljavnimi pravili in postopki. V nekaterih posebnih primerih bi se lahko spremljanje na terenu okrepilo.

VI

75 % projektov, ki jih je preučilo Sodišče, je že doseglo ali celo preseгло pričakovane rezultate. Nekateri projekti še niso dosegli večine pričakovanih rezultatov, predvsem zaradi težav, povezanih z zmogljivostjo upravičencev ali neugodnimi okoliščinami, ki so vplivale na začetno zasnovo projektov in zaradi katerih so bili vsakršni predvideni ukrepi za zmanjšanje tveganja neučinkoviti.

Komisija ugotavlja, da določene stopnje problemov, povezanih z zmogljivostjo, ni mogoče izključiti, zlasti kadar so ciljno usmerjeni projekti inovativni in ambiciozni, medtem ko so upravičenci revni. V takšnih razmerah ni mogoče pričakovati popolnih projektov.

VII

Komisija pozdravlja priporočila Sodišča. Sprejela je že nekatere ukrepe za okrepitev spremljanja in povečanje trajnosti projektov. V zvezi s tem želi Komisija poudariti pomen naslednjih ukrepov, ki so že bili sprejeti v skladu s priporočili Sodišča:

- izboljšave v poznejšem razpisu za zbiranje predlogov v okviru Energetskega sklada, namenjene zagotavljanju izvedljivosti projektov;
- krepitev funkcije stalnega spremljanja v okviru Energetskega sklada;

- inovacije, uvedene z novim programom sodelovanja na področju energije, in sicer pobuda za financiranje elektrifikacije – ElectricFI, ki je bila pripravljena skupaj s ponudniki financiranja za industrijo in razvoj, njen cilj pa je izboljšati izvedljivost, trajnost in uporabo podpore EU za dostop do trajnostne energije za revne.

Uvod

04

Od leta 2011 so bile celovite smernice energetske politike EU za razvoj zagotovljene prek navodil, vključenih v „agendo za spremembe“, ki energijo opredeljuje kot ključno gonilo vključujoče in trajnostne rasti.

05

Oblikovanje Energetskega sklada je Komisiji omogočilo, da v okviru njenega razvojnega sodelovanja prvič v večjem obsegu obravnava vprašanje dostopa do energije glede na ogromne potrebe v državah v razvoju (na podlagi Mednarodne agencije za energijo 48 milijard USD letno).

Opažanja

Komisija je temeljito preučila prednosti in slabosti vsakega projektnega predloga, predloženega v okviru Energetskega sklada, in najprej podprla najboljše predloge, ki so močno preseglji splošne standarde kakovosti, določene v smernicah vsakega razpisa.

Kljub dejstvu, da določena tveganja in pomanjkljivosti vedno obstajajo, mora Komisija razmisliti o podpori inovativnih in ambicioznih projektov, izbranih v skladu z ustreznimi pravili in postopki, da se dosežejo splošni cilji vsakega razpisa za zbiranje predlogov.

Komisija je izbrala projekte za financiranje na podlagi jasnih meril za ocenjevanje, določenih v smernicah razpisa, vključno z ustreznostjo, operativno in finančno zmogljivostjo prosilca in partnerjev, izvedljivostjo, trajnostjo, stroškovno učinkovitostjo, in na podlagi razmisleka, ali so bili predlagani ustrezni ukrepi za zmanjšanje kakršnih koli tveganj ali slabosti, povezanih s kompleksnimi razvojnimi projekti.

16

Ocenjevalni odbor upošteva komentarje in ocene vseh ocenjevalcev glede petih projektov, ki jih je navedlo Sodišče, saj je v edinstvenem položaju, ker ima v nasprotju s posameznimi ocenjevalci pregled nad vsemi predlogi, predloženimi v okviru razpisa, in nad prednostmi vseh predlogov glede na merila, določena v smernicah za razpis. Komisija je uvedla zahtevane postopke ter sistem nadzora in ravnotežja, da bi zagotovila, da vsak ocenjevalni odbor dosledno uporablja pravila o ocenjevanju razpisa na tak način, da lahko zagotovi celovitost in skladnost celotnega postopka ocenjevanja kljub morebitnim pomanjkljivostim, do katerih bi lahko prišlo zaradi posameznih strokovnih ocen.

16 (a)

Ocenjevalci so ocenili predlog, kakor je razvidno iz ocen in komentarjev za vsako merilo ocenjevanja, določeno v smernicah razpisa. Ocenjevalci so kljub nekaterim pomanjkljivostim ugotovili tudi ključne prednosti, kot so: spodbujanje poslovnih dejavnosti, dobro poznavanje države, zelo dobro sodelovanje zasebnega sektorja, možnosti za finančno vzdržnost in dobra udeležba skupnosti. Ocene obeh ocenjevalcev kažejo, da pri nobenem pomisleku ni bilo dovolj razlogov za zavrnitev.

Na podlagi te preučitve je ocenjevalni odbor dodelil končno oceno, ki je upoštevala prednosti in slabosti zadevnega predloga, kot je razloženo tudi v odgovoru Komisije na točko 16 zgoraj.

16 (b)

Kot je zgoraj razloženo, je ocenjevalni odbor v edinstvenem položaju, ker ima v nasprotju s posameznimi ocenjevalci pregled nad vsemi predlogi, predloženimi v okviru razpisa, in nad prednostmi vsakega posameznega predloga glede na merila, določena v smernicah razpisa.

Odgovorni ocenjevalni odbor je zaključil tretjo in zadnjo oceno za štiri projekte, ki jih je navedlo Sodišče, in meni, da za ugotovljena tveganja in pomanjkljivosti obstajajo ustrezni in sprejemljivi blažilni ukrepi.

17

Projekti, ki jih je navedlo Sodišče, niso izpolnili zastavljenih ciljev zlasti zaradi neugodnih zunanjih dejavnikov, ki jih ni bilo mogoče nadzorovati (med drugim tržnih pogojev, tehnološkega razvoja, naravnih razmer itd.).

18

V zvezi s tem je Komisija poudarila pomen izboljšav v poznejšem razpisu za zbiranje predlogov v okviru Energetskega sklada II, za katerega je bilo treba skupaj s predlogom predložiti študijo izvedljivosti.

Komisija je projekte spremljala z različnimi razpoložljivimi orodji in na različne možne načine, vključno z vzpostavitvijo trajne strukture za spremljanje. V nekaterih posebnih primerih bi se lahko spremljanje na terenu okrepilo.

Kakovost poročil izvajalskih partnerjev ni bila enaka, saj je bila odvisna od različnih zmožnosti poročanja upravičencev.

22 (a)

Ob odkritju kakršnih koli težav glede kakovosti poročanja je Komisija sprejela ustrezne ukrepe za njihovo reševanje, med drugim je upravičencem dala predloge za vmesna in končna opisna poročila ter za finančna poročila. Zmožnost zagotavljanja kakovostnih poročil se dejansko razlikuje od enega upravičenca do drugega, zato so bili pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru Energetskega sklada II priloženi modeli za opisna in finančna poročila.

22 (b)

Glej odgovor Komisije na odstavek 22(a).

22 (c)

Glej odgovor Komisije na odstavek 22(a).

23

Komisija je ustrezno podaljšala pogodbo s svetovalnim podjetjem, da bi zagotovila primerne storitve spremljanja za tekoče projekte Energetskega sklada in za projekte, izbrane v zadnjih dveh razpisih Energetskega sklada II za elektrifikacijo podeželja in izboljšanje razmer.

24

Standardizirani pregled, ki ga je opravil en subjekt, je bil koristen za uskladitev in do neke mere izboljšanje poročanja izvedbenih partnerjev, pogodba s svetovalnim podjetjem pa lahko zagotovi sredstva, da se na podlagi njihovih poročil informacije preverjajo na kraju samem. Komisija je zato sprejela potrebne ukrepe in podaljšala pogodbo s svetovalnim podjetjem na način, ki po potrebi zagotavlja storitve spremljanja za projekte v obliki misij v posameznih državah.

Vendar delegacije EU ohranijo pooblastila, da od upravičencev do nepovratnih sredstev iz Energetskega sklada zahtevajo izvajanje ustreznih priporočil, v skladu z določbami zadevnih sporazumov o nepovratnih sredstvih. Teh pooblastil ne morejo prenesti na svetovalno podjetje.

25

Za nekatere projekte vmesni pregled ni bil opravljen, ker ni bilo izvedenih dovolj dejavnosti.

Komisija je uporabila vse razpoložljive instrumente, da bi podprla izvajanje projektov in sprejela ustrezne ukrepe v okviru pogodbenih pravil.

Radikalne spremembe projektnih dejavnosti namreč niso v skladu s pravili pogodbe, ki določajo med drugim, da „namen ali učinek sprememb ne smejo biti spremembe pogodbe, ki bi vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali bi bile v nasprotju z načelom enake obravnave prosilcev“.

26

Zadevna priporočila za izboljšanje kakovosti poročanja o projektih so bila upoštevana pri oblikovanju poznejših razpisov v okviru Energetskega sklada II.

27

Komisija in strokovnjaki za spremljanje (v okviru njihove pogodbe) so ob več priložnostih zahtevali dodatne informacije ali pojasnila. Če teh informacij niso prejeli, so bila v skladu s pogodbo plačila odložena.

Možnost prekinitve pogodbe velja za drastičen ukrep, ki lahko povzroči izgubo pomembnih že izvedenih naložb in prizadevanj, in se izvede samo, kadar vse ostale možnosti propadejo, pri čemer se upošteva temeljni interes končnih upravičencev in načelo dobrega finančnega poslovanja.

28

Redni obiski na kraju samem so, kjer so mogoči, ključni za spremljanje projekta med njegovim izvajanjem in po zaključku. Delegacije lahko spremljajo projekte na različne načine, vključno z nadzorom na daljavo na podlagi poročil, s telekonferencami, pisarniškim delom, izmenjavami z upravičenci itd. Pogostost obiskov na kraju samem je med drugim odvisna od delovne obremenitve, lokacije projekta in dostopnosti, vprašanj varnosti, razpoložljivih virov itd. Seveda lahko samo vodja delegacije izbere najprimernejši način za nadzor/spremljanje projekta za vsak primer in določi, če/kako bodo uradniki določene delegacije EU opravili redne obiske projekta Energetskega sklada, saj ima celoten pregled nad nalogami, ki jih morajo opraviti delegacije in nad tem, katere naloge je treba obravnavati prednostno, pri čemer upošteva kadrovske razmere in različne ovire.

29

Sistem v rezultate usmerjenega spremljanja je le eno od orodij, ki so na voljo za spremljanje projekta in ki ga je Komisija ustrezno uporabila poleg vseh drugih orodij za spremljanje, vključno s funkcijo stalnega spremljanja v okviru Energetskega sklada, ki je bila na voljo na podlagi pogodbe za opravljanje storitev s svetovalnim podjetjem.

29 (a)

Čeprav je bil projekt, ki ga je navedlo Sodišče, vključen v sistem v rezultate usmerjenega spremljanja šele leta 2013, je delegacija EU v Tanzaniji zaradi rednih izmenjav in dopisov vedno poznala njegovo stanje in je sprejemala ukrepe za njegovo izboljšanje. Na primer, poleg pogodbeno določenih vmesnih poročil so izvedbeni partnerji v okviru projekta pripravili polletna „notranja poročila o spremljanju“ v skladu s prakso, ki jo je za okrepitev nadzora uvedla delegacija iz leta 2012. Delegacija je redno spremljala projekt in zagotavljala podporo za poenostavitev rešitev.

29 (b)

Projekt ni bil predlagan za vključitev na sezname sistema v rezultate usmerjenega spremljanja za leti 2010 in 2011, ker v tistem času ni bilo ustreznega napredka. Čeprav je bil leta 2012 najprej podan predlog, da se projekt vključi na seznam sistema v rezultate usmerjenega spremljanja, je bilo nato določeno, da se ga ne obdrži na seznamu, ker se na terenu še vedno ni izvajalo dovolj dejavnosti, poleg tega pa je bil po podaljšanju obdobja izvajanja za 24 mesecev vmesni pregled že načrtovan za začetek leta 2012.

30

Kot je pojasnjeno v točki 27 zgoraj, se možnost odpovedi pogodbe upošteva, kadar nobena druga možnost ni mogoča. Službe, ki so pristojne za spremljanje izvajanja dveh projektov, ki jih je navedlo Sodišče, še niso dokazale, da je bilo v primeru teh projektov tako in da jih ni več mogoče izvajati na noben drugi način.

30 (a)

Delegacija, ki je odgovorna za projekt, je ob upoštevanju morebitnih popravilnih ukrepov odločila, da zmanjšanje geografskega obsega projekta ne bi bila najboljša izbira.

31

Delegacija v Mozambiku je vedno poznala težave projekta. Na področjih, ki so v lokalnem kontekstu razmeroma nova, je inovativne projekte težko začeti. Sčasoma pa je postalo vse bolj jasno, da cilji programa ne bodo izpolnjeni, zato je delegacija skušala na več načinov poiskati ustrezne rešitve. Potekale so razprave o številnih predlogih za reševanje problemov projekta, vendar se nobena od predlaganih rešitev ni zdela uresničljiva in projekt je bilo treba zaključiti. Delegacija je obisk na terenu (za poslovanje, finance in pogodbe) opravila aprila 2015 in zatem odločila, da se projekt zaključi.

75 % projektov, ki jih je preučilo Sodišče, je že doseglo ali celo preseгло pričakovane rezultate.

36

Štirje projekti, ki jih je preučilo Sodišče, niso dosegli večine pričakovanih rezultatov zaradi težav z zmogljivostjo upravičencev in neugodnih okoliščin, ki so vplivale na začetno zasnovo projektov in zaradi katerih so bili vsakršni predvideni ukrepi za zmanjšanje tveganja neučinkoviti.

Komisija ugotavlja, da določene stopnje problemov, povezanih z zmogljivostjo, ni mogoče izključiti, zlasti kadar so ciljno usmerjeni projekti inovativni in ambiciozni, medtem ko so upravičenci revni. V takšnih razmerah ni mogoče pričakovati popolnih projektov.

36 (c)

Ocena projekta je bila opravljena po veljavnem postopku, v katerem se je sodelovanje zasebnega sektorja štelo za pozitiven vpliv na zagotavljanje trajnosti projektov.

Zaključki in priporočila

41

Komisija pozdravlja poročilo Sodišča. Oblikovanje Energetskega sklada je Komisiji omogočilo, da v okviru njenega razvojnega sodelovanja prvič v večjem obsegu obravnava vprašanje dostopa do energije glede na ogromne potrebe (48 milijard USD letno) v državah v razvoju². Komisija uporablja Energetski sklad učinkovito, poleg tega, kot je razvidno iz poročila Sodišča, je bila večina pregledanih projektov uspešnih ter imajo dobre možnosti za trajnost. To je izreden dosežek glede na težke razmere, v katerih je treba vzpostaviti razvojno sodelovanje. Samo četrtnina pregledanih projektov ni dosegla pričakovanih rezultatov. Do neke mere je to posledica neugodnih okoliščin, ki so vplivale na prvotno zasnovo projektov in zaradi katerih je bilo predvideno zmanjševanje tveganja neučinkovito. Komisija se tudi zaveda, da so nekatere izboljšave možne, zlasti kar zadeva njeno spremljanje projektov na terenu. Komisija je že sprejela nekatere ukrepe in bo zagotovila nadaljnje izboljšave, kot je predlagalo Sodišče.

42

Komisija je strogo in dosledno upoštevala pravila in izvajala postopke, ki urejajo razpis za zbiranje predlogov, ter je dodelila podporo dobro prednostno razvrščenim projektom.

Ocenjevalni odbor je poznal tveganja in pomanjkljivosti vsakega predloga. V okviru Energetskega sklada, ki je med drugim namenjen spodbujanju inovacij, hkrati pa se sooča z izzivi zagotavljanja trajnostnih in dostopnih energetskih storitev za revne, so bili tveganja in pomanjkljivosti projektov dejansko pričakovani.

² Poročilo Mednarodne agencije za energijo „Energija za vse: financiranje dostopa za revne“, poseben izvleček iz poročila World Energy Outlook, IEA, 2011.

Tveganja in pomanjkljivosti, ki so bili ugotovljeni v ocenjenih predlogih, je pristojni ocenjevalni odbor ustrezno obravnaval ob upoštevanju ustreznih blažilnih ukrepov, ki so jih predlagali zadevni prosilci, preden je dodelil končno število točk, ki na podlagi meril, ciljev in prednostnih nalog, določenih v smernicah za razpis, določajo razvrstitev vsakega predloga na jasn in objektivni način.

Priporočilo 1

Komisija sprejema to priporočilo in je sprejela ustrezne ukrepe.

- (i) V skladu s predlogami PRAG 2014 ima ocena zasnove ukrepa ključno vlogo pri ocenjevanju predlogov. Od 50 možnih točk za konceptualni dokument je 10 točk povezanih z zasnovo ukrepa. Zato bodo v večini primerov projekti s pomembnimi slabostmi v zasnovi izključeni iz predloga že na stopnji idejne zasnove.
- (ii) Zmogljivost prosilcev za izvedbo ukrepa se ocenjuje na stopnji polne prijave. Pred kratkim je bila ocena operativne zmogljivosti razširjena na soprotilce in povezane subjekte. Zaradi pomembnosti tega vidika je Komisija uvedla najnižji prag za PRAG 2014, ki določa, da morajo prosilci doseči najmanj 12 od 20 možnih točk za zmogljivost, da bodo obravnavani za dodelitev nepovratnih sredstev

43

Komisija je projekte spremljala z različnimi razpoložljivimi orodji in na različne možne načine, vključno z vzpostavitvijo trajne strukture za spremljanje.

Na splošno je Komisija zagotovila tesno spremljanje v najbolj kritičnih fazah izvajanja ter čim bolj poenostavila rešitve in popravljalne ukrepe v skladu z veljavnimi pravili in postopki. V nekaterih posebnih primerih bi se lahko spremljanje na terenu okrepilo.

43 (a)

Komisija je obravnavala pomanjkljivosti poročanja glede na vsako posamezno pogodbo in pripravila tudi izboljšane predloge za vmesna in končna opisna poročila ter finančna poročila.

43 (b)

Komisija je zagotovila tesno spremljanje z obiski na kraju samem ter prek različnih načinov spremljanja projektov vključno z nadzorom na daljavo na podlagi poročil, s telekonferencami, pisarniškim delom itd. Pogostost obiskov na kraju samem je odvisna od delovne obremenitve, lokacije projekta in dostopnosti, vprašanj varnosti in razpoložljivih virov. Samo vodja delegacije lahko odloči, ali se bo v okviru projekta Energetskega sklada opravil reden obisk ali ne, saj ima celoten pregled nad nalogami, ki jih morajo opraviti delegacije in nad tem, katere naloge je treba obravnavati prednostno, pri čemer upošteva kadrovske razmere in različne ovire.

Sistem v rezultate usmerjenega spremljanja je samo eno od orodij, ki so na voljo za spremljanje projektov, za projekte, ki niso predmet obiskov v okviru sistema v rezultate usmerjenega spremljanja, pa so bili vzpostavljeni drugi načini spremljanja.

43 (c)

Komisija si je vedno prizadevala, da bi podpirala uspešno izvajanje projektov ter (skupaj z upravičenci po pogodbi o dodelitvi nepovratnih sredstev) iskala rešitve za premagovanje težav. Prekinitev pogodbe o nepovratnih sredstvih v tem smislu velja za zadnjo možnost, ki se uporabi, da se ne ogrozijo naložbe/prizadevanja in morebitne koristi za končne upravičence v okviru Energetskega sklada.

Priporočilo 2 - Skupni odgovor Komisije na točke od (i) do (v)

Komisija sprejema to priporočilo. V zvezi s krepitvijo spremljanja projektov obstajajo možnosti za izboljšave. To je Komisija redno obravnavala in bo razmišljala o dodatnih ukrepih, ki bodo omogočili delegacijam, da okrepijo spremljanje projektov, pri čemer se bodo upoštevale tudi njihove finančne in kadrovske omejitve.

44

Samo četrtnina pregledanih projektov še ni dosegla pričakovanih rezultatov, predvsem zaradi težav, povezanih z zmogljivostjo upravičencev ali neugodnimi okoliščinami, ki so vplivale na začetno zasnovo projektov in zaradi katerih so bili vsakršni predvideni ukrepi za zmanjšanje tveganja neučinkoviti.

Priporočilo 3

Komisija sprejema to priporočilo.

Koristno bi bilo oceniti morebitno stalno potrebo po tehnični pomoči, da se po preteku financiranja iz Energetskega sklada določijo možne zahteve za podporo. V okviru sedanjega programa Energetskega sklada ne bo mogoče povečati prvotno določenega zneska za dodelitev nepovratnih sredstev. Kljub temu bo Komisija preučila, kako bi bilo mogoče to obravnavati, da se konsolidira vrednost izvedene naložbe. Komisija bo poleg tega preučila, kako naj se priporočilo uporabi v novih in inovativnih programih, kot je pobuda za financiranje elektrifikacije – ElectricFI.

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govornice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Leta 2004 skoraj dve milijardi ljudi nista imeli dostopa do ustreznih, cenovno dostopnih in trajnostnih energetske storitev, ki so ključne za doseganje trdnega napredka pri uresničevanju razvojnih ciljev. Cilj Energetskega sklada AKP-EU, ki je bil ustanovljen junija 2005, je spodbujati dostop do sodobnih energetske storitev za revne na podeželskih in primestnih območjih z močno geografsko osredotočenostjo na Podsaharsko Afriko in energijo iz obnovljivih virov. Sodišče je v tem poročilu prišlo do zaključka, da je bila Komisija pri uporabi Energetskega sklada AKP-EU za povečanje dostopa do energije iz obnovljivih virov za revne v vzhodni Afriki večinoma uspešna, vendar bi bila lahko še bolj. Izreklo je več priporočil o večji strogotosti pri izbiri projektov, krepitvi njihovega spremljanja in povečanju njihovih možnosti za trajnost.

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Urad za publikacije